

DARBININKAS

Vol. LXXIX, Nr. 43

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Lapkričio - November 11, 1994 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

TERORO AKTAS: nežinomi asmenys lapkričio 6 d. apie 7 val. ryto susprogdino dalį geležinkelio tilto, esančio 35 kilometrai nuo Vilniaus. Sugadinta apie 80 metrų kelio. Tuo metu turėjo pravažiuoti net keli keleiviniai traukiniai. Lapkričio 8 d. Seime išklausti pranešimai apie diversijos tyrimo eigą.

Respublikinis partizanų suvažiavimas, kurį organizavo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, įvyko lapkričio 5 d. Kaune. Šiomet sukanka 50 metų, kai Lietuvoje partizanai pradėjo kovoti su bolševikiniais okupantais.

Vilniaus arkivyskupijos kurijai gražinta buvusi Trinitorių bažnyčia ir vienuolynas Vilniuje, kuriame įsikūrusi Vilniaus kunigų seminarija. Vilniaus arkivyskupijai taip pat gražintas nuosavybės teise buvusio Bazilijonų vienuolyno pastatas Vilniuje, Aušros Vartų gatvėje.

Lietuvos vyriausybė suteikė juridinio asmens teises Lietuvos Vyskupų konferencijai. Lietuvos Vyskupų konferencija yra šio krašto lotynų apeigų vyskupų Susirinkimas, įsteigtas pagal visuotinės kanonų teises nuostatus. Lietuvos Vyskupų Konferencijos tikslas - bendromis pastangomis tirti, aiškinti ir vykdyti ganytojiškas pareigas, tinkamai derinti bažnytinę veiklą.

Seime įvykusioje spaudos konferencijoje parlamentaras Antanas Baskas pareiškė savo požiūrį į 1995 m. svarstomą biudžetą. Jo nuomone, dabartinio biudžeto formavimo principai nepasikeitė ir yra tokie patys, kokie buvo sovietinio tipo valstybėse. "Valdžia siekia, kad pralobtu tam tikros grupės, o visuomenei skiriama tiek, kiek būtina, kad neįvyktų socialinis sprogiškas", - akcentavo Baskas.

Keliautojas ir alpinistas Vladas Vitkauskas kartu su grupe Lietuvos keliautojų ir alpinistų gruodžio pabaigoje - sausio pradžioje rengiasi kopti ir aukščiausiąjį Afrikos žemyne Kilimandžaro kalną (5895 m). Lapkričio 4 d. Vilniaus keliautojų klube surengtas kelionės į Kilimandžarą dalyvių ir organizatorių susitikimas.

Kauno šeštajame forte esančiame Kryžių kalnelyje spalio 29 d. atidengtas kopyltstulpis Ambasadoriui Stasiui Lozoraičiui. Atidengimo ceremonijoje dalyvavo Daniela Lozoraitienė, kuri prisiminė Stasio Lozoraičio žodžius: "Stasys Lozoraitis yra čia ir bus čia visados".

Nė viena iš 41 Lietuvoje veikiančios policijos komisariato areštines neatitinka higienos normų reikalavimų, - pasakė respublikinio specializuoto Higienos kontrolės skyriaus vedėjas Vytautas Valkus. Pasak jo, miestų ir rajonų policijos komisariatų areštinių kamerosose sulaukytųjų asmenų yra 2-3 kartus daugiau nei turėtų būti. Vienam žmogui turėtų tekti 6 kvadratiniai metrai ploto, o pavyzdžiui, Klaipėdos policijos komisariato areštiniame tenka 1-1.5 kvadratinio metro, Alytaus - apie 2 kvadratiniai metrus.

Žemės ūkio ministerijos duomenimis, iki spalio 1 d. visuose Lietuvos ūkiuose buvo supirkta 121 tūkst. tonų gyvulių ir paukščių, 926,6 tūkst. tonų pieno ir 346,4 milijono kiaušinių. Šie rezultatai, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, tesiekia maždaug 65-74%.

KAS TRAUKS LIETUVĄ IŠ DUOBĖS?

Artėjant metų pabaigai daugelis žmonių, įstaigų, organizacijų atsigręžia atgal ir skaičiuoja nuveiktus per metus darbus. Lietuvos Vyriausybė, šių metų pabaigoje atsigręžusi atgal, tikriausiai pastebės, kad visus metus buvo riedėta žemyn. Žinoma, negalima abejoti tuo, kad daug gerų ir pozityvių poslinkių įvyko Lietuvos gyvenime per praėjusiuosius metus, bet pagrindiniai ekonominiai rodikliai rodo smukimą duobėn, kurios dugno koordinatų kol kas negali paskaičiuoti net pasaulio didžiausi prognozavimo specialistai.

Ekonominio gyvenimo pulsas visose pasaulio šalyse skaičiuojamas pagal visuotinai suprantamą rodiklį: realiosios gyventojų pajamos, pramonės gamybos apimtį, infliaciją, biudžeto deficitą, skolos užsieniui ir kt.

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius nurodė "dirbtinį, spekuliatyvinį lito susiejimą su doleriu". Lito siejimas su doleriu, pareiškė Vagnorius, yra spekuliacija valstybės pinigais valstybės lygiu. Iš jo pelnosi nemaža grupė žmonių, teigė jis.

Vagnorius kelias savaites praleido su užsienio specialistais ir kartu su jais padarė išvadą, kad Lietuvos ekonominė ir socialinė padėtis

tragiška. Jis pateikė Lietuvos ūkio būklę apibūdinančius duomenis. Kai kurie jų, sakė prelegentas, gerokai skiriasi nuo oficialios statistikos. Pasak Vagnoriaus, per dvejus metus pramonės gamyba sumažėjo 3.8 karto, o realiosios gyventojų pajamos siekia tik 34% 1991 metų lygio. Minimalus darbo užmokestis Lietuvoje 2-3 kartus mažesnis negu kitose Baltijos šalyse. Iki 1993 m. Lietuva nežinojo, kas yra biudžeto deficitas, dabar jis siekia 16-18%, o įvertinant infliaciją - net 35-40%. Tarp šių didžiausių ūkio nuosmūkiu priežasčių Gediminas Vagnorius paminėjo ekonomiką stabdančią pinigų politiką bei korupciją ir neteisėtą privatizavimą. Tėvynės Sąjunga, sakė prelegentas, netrukus paskelbs išsamų planą, kaip atgaivinti šalies ūkį.

Taigi, Lietuvą iš duobės gal būtų galėję ištraukti Tėvynės Sąjungos paskelbtas planas. Tačiau viena bėda, kad šis planas tikrai, net nepažvelgus į jį, bus atmetas, nes valdančioji LDDP teigia jau visus metus, kad vyksta stabilizacija ir jokio kritimo duobėn nėra.

LDDP visais laikais sunkiais šaliai momentais atsigręždavo į liaudį ir prašydavo paramos, pagalbos. Kas šiandien sudaro šią "liaudį"? Ar jie pavalgę, ar apsirėngę, ar jie gali nueiti į teatrą, ar išgali nusipirkti nepartinės minties laikraštį? Rugsėjo mėnesį Lietuvoje vidutiniškai buvo uždirbama 371 litas, valstybiniam sektoriuje - 368 litai. Tačiau tai tik 0.66% daugiau negu

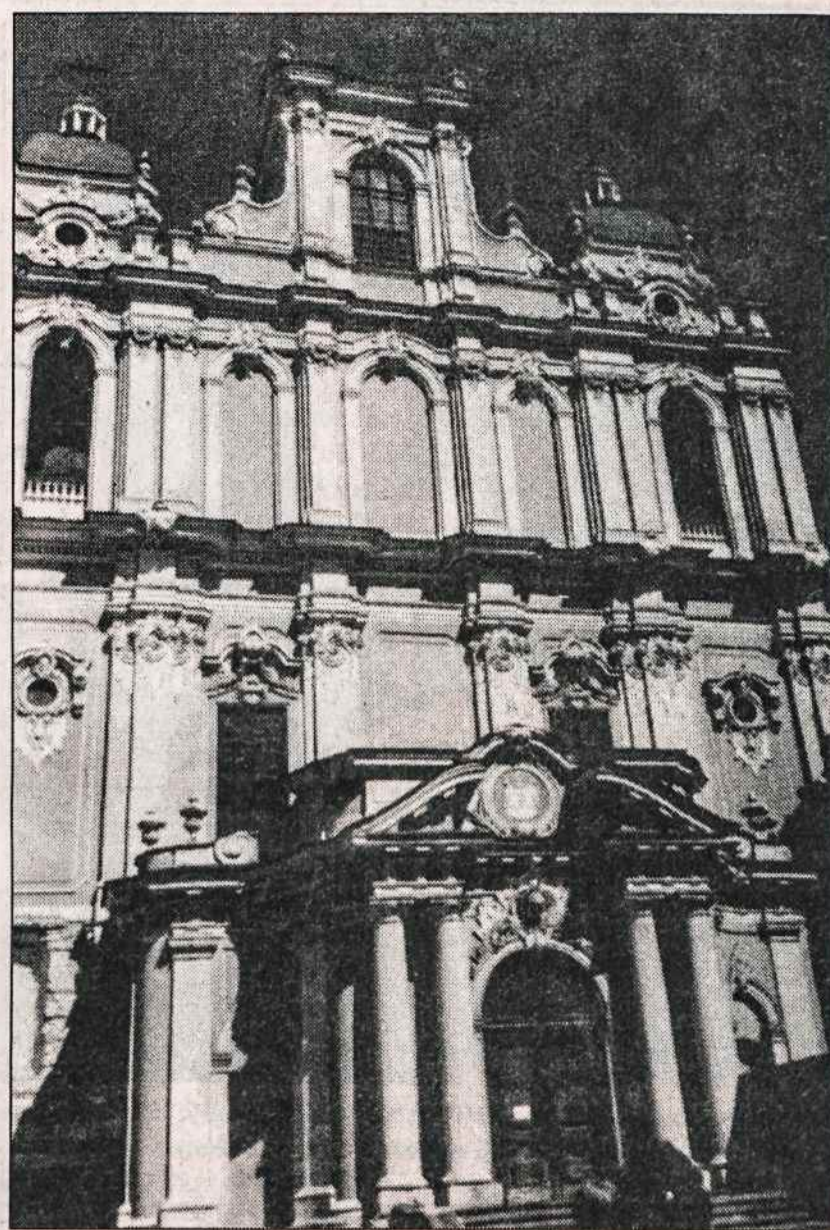
rugpjūtyje, o infliacija rugsėjo mėnesį Lietuvoje buvo 2.3%. Tačiau vidutinis atlyginimas neapibrėžia "liaudies" sąvokos, vidutinių Lietuvoje kasdien mažiau ir mažiau. Vis daugiau žmonių "koncentruojasi" apatiniame poliuje, kur 56 litų mėnesinis bedarbio uždarbis neribotose atostogose iškelia gyvybinę dilemą: ar mokėti mokesčius, ar maitintis? Daugelis pasirenka maistą. Kitas poliuis viršuje, kur valiutinių operacijų darbuotojai uždirba iki 1,137 litų per mėnesį.

Lietuva buvo žemės ūkio kraštas. Šiandien tai kraštas, kuriame žemės ūkis rieda su pagreičiu vadamasis bankrutuojančia pramonė. Didžiulės gamyklos pavirto į skudurų turgus, karštų gamybos įmones arba tik į apleistas sienas. Žemės ūkio sferoje dirbantys žmonės mažiausiai uždirba iš visų Lietuvos dirbančiųjų - vidutiniškai po 166 litus rugsėjo mėnesį.

Taigi, kas trauks Lietuvą iš duobės? LDDP lyderiai tikrai to nesirošia daryti, kadangi prezidentas Agirdas Brazauskas po mėnesio pertraukos vėl surinko daugiausiai balsų tradicinėje Lietuvoje ir Didžiosios Britanijos rinkos bei viešosios nuomonės tyrimų kompanijos apklausoje. Premjeras A. Šleževičius - ketvirtoje vietoje. Tarp partijų aukščiausia reitingą turi LDDP, aplenkdamą krikščionis demokratų ir konservatorių.

Taigi, kas trauks Lietuvą iš duobės? Atsakymas trumpas - atsibudęs Lietuvos žmogus, kuris dar šiandien miega.

A. J.

Šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje

Iš Lietuvos misijos prie Jungtinių Tautų veiklos

Spalio 24 - 26 d. - Ambasadorius O. Jusys kartu su LR URM Tarptautinių sutarčių skyriaus vedėju D. Jurgelevičium dalyvavo JT valstybių - narių užsienio reikalų ministerijų teisės departamentų direktorių ir teisės patarėjų susitikime, taip pat Šeštam komitete svarstant International Law Commission kasmetinį raportą. O. Jusys ir D. Jurgelevičius susitiko su Skandinavijos šalių URM teisės patarėjais ir su JT teisės patarėju H. Correl.

Spalio 24 - 30 d. Toliau vyko konsultacijos tarp trijų Baltijos valstybių dėl bendros veiklos Generalinės Asamblėjos svarstymuose dėl svetimos kariuomenės išvedimo iš Baltijos šalių ir su tuo susijusių regioninio saugumo klausimų. Lietuvos delegacijai pasitarimuose atstovauja Misijos patarėjas D. Sužiedėlis.

Vyko JT Socialinio vystymosi konferencijos paruošiamoji sesija, kurios darbe dalyvavo Misijos patarėja G. Damušytė. Sesija toliau derino konferencijos, įvyksiančios 1995 m. kovo mėn. Kopenhagoje, veiksmo planą ir konferencijos deklaraciją.

Spalio 24 d. - Misiją aplankė LR Prekybos ir Pramonės Ministerijos patarėjas V. Šakalys, dalyvavęs JT prekybos konferencijoje Kolumbus, OH. Jis painformavo ambasadorių apie konferencijos apimtį ir rezultatus.

Spalio 25 d. - Amb. O. Jusys dalyvavo Italijos Ambasadoriaus P. Fulci organizuotame darbiniam susitikime su naujais JT atvykusiais ambasadoriais JT Saugumo tarybos reformavimo klausimais.

Spalio 26 d. Generalinė Asamblėja didele balsų dauguma priėmė rezoliuciją, reikalaujančią netaikyti ekonominių sankcijų Kubai. Prieš rezoliuciją balsavo tik JAV ir Izraelis. Baltijos valstybės, kaip ir daugelis Vidurio Europos šalių, balsavime susilaikė.

Spalio 27 d. - LR dalyvavo Vokietijos sušauktose konsultacijose dėl ES-gos plenarinės rezoliucijos siekiant sustiprinti JT koordinacinę rolę dominavimo operacijų pagalbos srityje. LR, kaip ir praėjusiais metais, yra šios rezoliucijos kosponsorė.

Spalio 28 d. - Misijos patarėjas D. Sužiedėlis kartu su atstovais iš Latvijos ir Estijos Misijų susitiko su JT Sekretoriato atstovu, atsakingu už personalo samdymą ir bendrąją personalo politiką. JT-ose. Pasitarime kalbėtasi apie galimas pastangas didinti Baltijos šalių piliečių priėmimą į JT Tarptautinę civilinę tarnybą.

Ivyko GODOS (demokratiškai orientuotų valstybių) savaitinis pasitarimas Pirmojo komiteto klausimais, kuriame buvo derinamos valstybių pozicijos tarptautinio saugumo ir nusiginklavimo klausimais. Lietuvos delegacijai pasitarimuose atstovauja Misijos patarėja G. Damušytė. Ta pačia dieną dalyvauta Švedijos delegacijos atskirai sušauktame Baltijos valstybių ir Šiaurės šalių Pirmojo komiteto atstovų darbiniam posėdyje.

Spalio 29 - 30 d. Ambasadorius O. Jusys dalyvavo Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime Chicagoje.

Misijos patarėja G. Damušytė dalyvavo tarptautinių nusiginklavimo ekspertų surengtame seminare North Tarrytown, New Yorke. "Programme for Promoting Nuclear Non-Proliferation" seminaras aptarė esminius ir procedūrinius klausimus, susijusius su 1995 m. įvyksiančia "Non-Proliferation Treaty" (NPT) peržiūros ir sutarties pratęsimu konferencija. Dalyvavo apie 50 diplomatų.

kas.

2. A. Čeida - buvęs KGB leitenantas, dabar Krašto apsaugos leitenantas, VSAT migracijos poskyrio viršininkas.

3. V. Šidlauskas - buvęs KGB majoras, dabar Krašto apsaugos Pulkininkas - leitenantas, VSAT žvalgyvos tarnybos viršininkas.

4. A. Reiponas - buvęs KGB kapitonas, dabar VSAT kapitonas, Klaipėdos APKPP viršininkas.

5. A. Maliukas - buvęs KGB majoras, dabar Krašto apsaugos majoras, Klaipėdos APKPP specialistas kadru apskaitai.

6. V. Požarskas - buvęs KGB majoras, dabar Krašto apsaugos

majoras, VSAT Klaipėdos rinktinės viršininkas.

7. R. Paulauskas - buvęs KGB kapitonas, dabar Krašto apsaugos kapitonas, VSAT Klaipėdos rinktinės l. e. operatyvinio skyriaus viršininko pareigas.

8. R. Maldutis - buvęs KGB majoras, dabar Krašto apsaugos majoras, VSAT Klaipėdos rinktinės viršininko pavaduotojas.

9. A. Bakanuskas - buvęs KGB leitenantas, dabar Krašto apsaugos vyr. leitenantas, VSAT Šeštųjų APKPP viršininko pavaduotojas.

10. B. St. Ščepavičius - buvęs KGB kapitonas, dabar Krašto apsaugos

(mukelta į 5 psl.)

Vėlinės Vilniaus Antakalnio kapinėse prie Sausio 13-osios aukų kapų.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

ĮVYKIAI LIETUVOJE ATGAVUS LAISVĘ

P. Pečiulaitis

Lietuvoje pastaraisiais metais dažnai atsitinka neįtikinamiausi, sveikam protui nesuprantami dalykai. Pasaulis griebiasi už galvos, o mes tylime, nesistebime, jau pripratome. Tačiau tai kas vyksta dabar ir iš stebuklų karalystės sugrįžusiam žmogui nepaaiškintum.

Keliais tūkstančiais metų už mūsų eros žengtelėjus į praeitį, nuo pat civilizoto pasaulio susikūrimo pradžios dar nebuvo tokio atvejo, kad valstybė, jos aukščiausia valdžios institucija pradėtų kovą prieš savo, tautos egzistencijos garantą ir gynėją - kariuomenę. Kokias epochas beprisimintumėm, vergvaldžių ar dabartinę, visose valstybėse kariuomenė būdavo didžiausia tautos šventenybė. Nė ta proga aiškintis, prieš ką, už ką kovojome. Istoriijoje jeigu yra kariai -

nepakeičiami, nesutepti.. Net didžiausi visų laikų kraugeriai Stalinas ir Hitleris ritinė galvas gėriausiems savo karvedžiams, tuo pat metu neleisdavo tarstelti nė menkiausio blogo žodelio prieš pačią kariuomenę.

Dabartinė Lietuvos valdžia ryžosi tam, apie ką iki šiol pasauli niekas net pagalvoti nedrįso. Dabartinė valdžia ryžosi apšmeižti, išdraskyti, sunaikinti kariuomenę. Vyriausiam sribui nacionalinio saugumo komiteto pirmininkui V. Petkevičiui mostelėjus, pradėta baidi, purvina kampanija prieš Lietuvos kariuomenę, Nepriklausomybės gynėjus - pokario partizanus. Visi tie, kurie vakar nuogom krūtinėm stoji prieš automatų ir tankų vamzdžius, gynė Parlamentą, Tele-

vizijos bokštą, statė barikadas, visi tie, kurie nebijojo kulku, kiekvieną minutę rizikavo gyvybe, visi jie šiandien tikinama esant nusikaltėliais. Pradėti baudžiamas bylas, atleisti, atimti, iširti... Štai čia tikrai galima ir su Stalinu sugretinti, tik betruksta vieno žodelio "sušaudyti".

Tik apsidairykime, "didvyriai" šalia mūsų, šiandien jie deda mūsų Krašto apsaugos pamatus. Šauniasias "profesionalų" būrys lidžą susuko valstybės sienos apsaugos tarnyboje. Kas kas, o jie tikrai žino, kad valstybė prasideda nuo sienos. Štai kokie paukšteliai skraido palei mūsų sieną. Vieni jau nedirba, o kiti dar naudojami senomis privilegijomis.

1. V. Bučys - buvęs KGB majoras, dabar Krašto apsaugos majoras, VSAT APKPP skyriaus viršininkas.

Vilniuje, senamiestyje atidengtas akmuo toje vietoje, kur buvo pagonių šventovė Gedimino šventės metu.

Viktora Kapočiaus nuotrauka

KAS SLĖPĖ DOKUMENTUS NUO OSI?

-- Kodėl buvę kolegos nerodė archyvų? --

Advokato S. Povilo Žumbakio komentari, transliuoti Chicagoje spalio 30 d. per Amerikos Lietuvių Radijo programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.

- o -

Pasaulio spaudoje neseniai nuskambėjo dar vienos naujos OSI bylos kaltinimai. Šį kartą auka dėl vadinamų karo nusikaltimų buvo pasirinktas mūsų tautietis.

Pagal tradiciją naujai kaltinamasis yra vienas didžiausių nacių kolaborantų. Vienas žiauriausių žudikų. Žinoma, ta pačia proga, yra labai patogu apšmeižti visą Lietuvą bei mūsų istoriją. Nesulaukiant atsakymų iš mūsų diplomatų ir Vakarų veikėjų dėl įvairių netikslių ir tendencingų kaltinimų prieš mūsų tautą, norėčiau išskirti tik vieną "faktą", kurį pristatė mūsų valdžios propagandistai. Pasaulio spauda jį įvertino, kaip istorinį reiškinį.

Omenyje turiu neseniai atidarytus archyvus, kurių dėka specialus JAV teisingumo skyrius (OSI) gali užvesti naujas bylas prieš lietuvius. Šis OSI vartojamas žodis "neseniai" yra charakteringas jų propagandinės operacijos tikslams. Vakarų skaitytos susidaro vaizdas, jog lietuviai bandė nuslėpti savo nuodėmes, todėl neišleido JAV valdžios pareigūnų į archyvus. Tuose archyvuose buvo slepiama ta medžiaga, kurios neturėdama, Amerikos valdžia tiek laiko - 15 metų - negalėjo užvesti bylas prieš lietuvius.

Toks dokumentų slėpimas, savaime aišku, yra lietuvių tautos nusikaltimo tęsimas dėl Holocausto' ū žudynių. Dar vienas mūsų tautos žiaurumo pavyzdys.

Paskaičius tuos kaltinimus Lietuvai dar atidžiau, pasirodo, jog tik buvę komunistai, perėmę valdžią, išroškė teisingumą, atidarė tuos archyvus JAV pareigūnams.

Bet teisybė yra visai kitokia. Štai kur yra paslėpti tikrieji faktai.

Tuoju po to, kai buvo atgauti KGB archyvai, dar Vytauto Landsbergio laikais, Lietuva atidarė kelius iš tuos archyvus JAV teisingumo skyriaus darbuotojams ir pradėjo su jais bendradarbiauti. Tai darė, tarpininkaujant Lietuvos vyr. prokurorui Artūriui Paulauskui bei jo štabui. Lietuvos prokurorai ir ar-

chyvistai bendradarbiavo, kiek tik sąlygos leido.

To bendradarbiavimo nepraėjo LDDP valdžia. Bet, kadangi dabar ši valdžia bando pasirodyti siekianti teisingumo, jos atstovai nepaaiškina spaudai, kad tarp Lietuvos valdžių nebuvo kitų motyvų. Visos valdžios sutiko bendradarbiauti vardan teisingumo.

Dar įdomiau bei svarbiau, ir visai nepastebėta ar paminėta spaudoje - nei pasaulinėje, nei mūsų vietinėje: ne Lietuva, ne lietuviai kontroliavo tuos archyvus, kuriuose randasi medžiaga apie Antirajį Pasaulinį karą. Ta medžiaga buvo komunistinių valdžių, okupantų bei jų kolaborantų, KGB rankose 50 metų! Ne lietuviai, o sovietai - komunistai ir KGB neišleido JAV teisingumo skyriaus darbuotojų į tuos archyvus! Ar tas faktas neturėtų būti išskirtas visais tais atvejais, kai tik Lietuva yra kritikuojama dėl nebendradarbiavimo? Toks nebendradarbiavimas yra suprantamas, kaip mūsų tautos nuodėmių slėpimas. Manychiau, to niekas nemori ir niekas nesutiktų daryti. Mes savo istorijos nebijome. Lietuvos valdžios nesvarbu, kokios jos būtų buvę niekada ne diskriminavo, nepersekiojo, ne žudė mūsų žydų. Tai darė okupantai - pirmiausia bolševikai, po to naciai, o po jų komunistai. Okupantams talkino Lietuvos pavieniai kolaborantai, kaip kad prie visų okupantų - sovietų ir nacių - prisidėjo ir kitų tautybių žmonės. Bet tai buvo atskiri individai, tai nebuvo visa tauta. Tai tikrai nebuvo Lietuvos valdžios įsakymas ar krašto žmonių valia.

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, archyvai tapo prieinami. Lietuva bandė atstatyti teisėtą kraštą, kur nebūtų persekiojamos tautinės mažumos, taip, kaip jos nebuvo persekiojamos per 22-ėjus Nepriklausomybės prieš karą metus. Toks paprasčiausių faktų sumaišymas dar yra svarbus mūsų teisingumo skyriui, kurio tikslas yra surasti, atimti pilietybės ir deportuoti žmones, prisidėjusius prie nacių, nekaltų žmonių naikinimo. Šis skyrius - OSI, ilgus metus turėjo ryšius su sovietinėmis įstaigomis. Daugiau nei 10 metų tvirti-

no, neva sovietų teisingumo organai jiems padeda, su jais galima artimai dirbti. Jie bandė paneigti, jog bendradarbiauja su KGB, nors faktai aiškiai rodo, kad dokumentai ir kaltinimai prieš žmones, pabėgusius iš sovietinio rojaus, ateina iš KGB šaltinių.

Tokia tvirta OSI - KGB draugystė buvo priežastis, dėl kurios mes negalėjome pasitikėti JAV teisingumo skyriaus veikla. Mums buvo žinoma sovietinė teisė, sovietiniai metodai. Mes jais nepasitikėjome.

Spauda turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad tiek metų gynusi tą ypatingą draugystę, šiandien OSI randa medžiaga, kurią visą laiką globojo jų KGB kolegos, tačiau amerikiečiams nedavė. Kodėl? Kodėl KGB atrinkdavo ir parodėdavo tik tam tikras bylas? Kodėl į tuos archyvus neišleido savo draugų iš JAV teisingumo skyriaus?

Jeigu JAV teisingumo skyrius būtų sąžiningas, turėtų pagirti lietuvius. Turėtų pažymėti, jog nuo pat pirmųjų laisvės dienų jie bendradarbiauja su jais ir neslepia nieko. Kokie yra JAV valdžios motyvai, šmeižiant Lietuvą ir nepasmerkiant KGB ir buvusių Sovietų

Sąjungos agentūrų, kurios sakėsi dirbusios bendrą darbą, o pasirodo slėpusios medžiagą ir vyriausieji veikėjai nepaaiškina spaudai mums daromos žalos? Gal visa tai neteisinga informacija bei sukeltas triukšmas turi koki nors ryšį su JAV Aukščiausiojo teismo sprendimu neatitaisyti apeliacijos teismo padaryto sprendimo dėl kelto aukščiausių OSI advokatų: apeliacijos teismas vienbalsiai (15 teisėjų) nusprendė, kad OSI prokurorai melavo teismams ir vos neprivėdė nekalto žmogaus prie pakorimo. Gal čia glūdi tikslas surasti "didžiausią" nacių kolaborantą istorijoje?

O JAV spauda tebesnaudžia. Tokio kaltinimo prieš aukštus teisingumo pareigūnus niekada ne nutylėtų agresyvieji Amerikos žurnalistai. Bet gal melavimas ir teismų apgadinėjimas dėl "kilnesnio" tikslo yra pateisinami, kai kam? Gal vertėtų paklausti tų Amerikos juristų, taip agresyviai mokinančių tautiečius Lietuvoje, apie teisingumo principus, kodėl kai kuriais atvejais galima meluoti teismams iki tokio lygio, kad net nekaltas žmogus būtų pakartas ir likti nubaustam? Ar dar yra pasaulyje kitų valstybių, norinčių pamėgdžioti tokią tobulą Amerikos teisingumo sistemą?

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvių pinigai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADJO PROGRAMA "AUŠRA". WINCFM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmdieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezas, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Popiežiaus raštas moterų kunigystės klausimu

Popiežiaus Jono Pauliaus II apaštališkasis laiškas "Ordinatio Sacerdotalis" ("Kunigystės šventimai"), datuotas gegužės 22 d., oficialiai paskelbtas gegužės 30 d.

Šiame apaštaliname Šv. Tėvo laiške pirmiausia pabrėžiama, kad kunigystės sakramentą katalikų Bažnyčioje gali priimti tik vyrai. "Kad kunigystės šventimus gali priimti tik vyrai, nepaliaujamai ir be išlygų teigia Bažnyčios tradicija, o taip pat ir paskutiniai Bažnyčios magisteriumo dokumentai, - rašo Šventas Tėvas, - ir vis tik kai kas mūsų laikais mano, kad tai yra diskutuotinas klausimas ir netgi Bažnyčios nuostatą nešventinti moterų kunigais priskiria prie disciplinariųjų Bažnyčios nuostatų".

Todėl Popiežius sakosi savo apaštalinu laišku norėjęs pašalinti iškytančias abejones šiuo dideles svarbos klausimu, priklausančiu pačiam dieviškam Bažnyčios įsteigimo charakteriui. Tvirtindamas, jog kunigystės šventimai Katalikų Bažnyčioje nuo pat pradžių buvo teikiami tik vyrams, Šv. Tėvas primena, kad šios tradicijos ištikimai laikėsi ir Rytų Bažnyčios.

Primindamas paskutiniuosius Bažnyčios magisteriumo dokumentus, Jonas Paulius II remiasi popiežiaus Pauliaus VI laišku, 1975 m. lapkričio 30 d. pasiūtu tuometiniam Canterbury arkivyskupui Donald Coggan, kur Paulius VI pabrėžė, jog Bažnyčia laiko neleistinu dalyku šventinti kunigais moteris, turėdama tam tikrai svarbų pagrindą. Kaip priežastis Paulius VI nurodė Kristaus pavyzdį, atsispindintį Šv. Rašte: apaštalais jis pasirinko tik vyrus; nuolatine Bažnyčios praktika, sekant šiuo Kristaus pavyzdžiu ir Bažnyčios Magisteriuma, teigianti, kad sutinkant su Dievo planais savo Bažnyčios atžvilgiu, moterims kunigystė neteiktina.

"Kai ši problema pasidarė diskusijų objektu kai kuriuose katalikiškuose sluoksniuose - primena Šventasis Tėvas - "popiežius Paulius VI įsakė Tikėjimo Mokslo kongregacijai išdėstyti Bažnyčios mokymą šiuo klausimu. Tikėjimo Mokslo Kongregacija 1976 m. spalio 15 d. paskelbė deklaraciją "Inter Insigniores", kur motyvuoja popiežiaus Pauliaus VI nusistatymą ir pabrėžia, jog Bažnyčia prisi- pažįsta neturinti galios leisti šventinti kunigais moteris, taip pat patikslindama, jog Kristus, pasirinkdamas apaštalais tik vyrus, nebuvo įtaigojamas tik savo gyvenamo meto tipinių socialinių ir kultūrinių nuostatų". Popiežius Jonas Paulius II savo apaštaliname laiške

"Ordinatio Sacerdotalis" taip pat primena, kad dėl moterų kunigystės ir jis yra aiškiai išdėstęs Bažnyčios doktriną kitame apaštaliname laiške - "Mulieris Dignitatem". "Evangelijos ir Apaštalų darbų knyga liudija, - rašo Šventasis Tėvas, - kad Kristus, visą naktį praleidęs maldoje, pagal savo laisvą norą pasirinko apaštalus ir šis pašaukimas įvyko pagal amžinąjį Dievo planą".

"Šventindama kunigus, Bažnyčia visuomet sekė savo Viešpaties pavyzdžiu, Bažnyčios pamatu pasirinkusiu 12 vyrų. Apaštalai, pasirinkdami sau bendradarbius, turėjusius paveldėti jų pareigas Bažnyčioje ir pratęsti Kristaus Viešpaties darbą, darė taip pat", - primena Popiežius, pateikdamas nuorodas į apaštalo Pauliaus laiškus Timotejui ir Titui, kur išvardijamos savybės, kuriomis turėtų pasižymėti dvasininkai: vyskupai ir diakonai.

"Nuo to meto, kai Marijai, Dievo ir Bažnyčios Motinai, nebuvo suteikta apaštalų misija, arba sakramentinė kunigystė, visiškai aišku, kad kunigystės šventimų nesuteikimas moterims nereiškia, jų orumo menkinimo ar diskriminacijos, - rašo popiežius, - bet yra ištikimas laikymasis plano, atitinkančio visatos Viešpaties išmintį".

Kartu su apaštalinu laišku "Ordinatio Sacerdotalis" paskelbta ir pristatymo nota, kurioje dar kartą paaiškinama, kad visi, taigi ir aukščiausi Bažnyčios autoritetai, elgdami kitaip moterų kunigystės atžvilgiu, sulaužytų Viešpaties valią. Pagaliau apaštalinis laiškas "Ordinatio Sacerdotalis" nėra naujų dogmų paskelbimas, o tik įprastu būdu išdėstytas Popiežiaus doktrinalinis mokymas. Šis Šv. Tėvo apaštalinis laiškas - tvirtinama pristatymo notoje, - yra Dievo Žodžio klausymo ir paklusnumo Viešpačiui tiesos kelyje aktas.

- o -

Pirmą kartą Popiežius aiškiai pasako, kad nuostata dėl kunigystės šventimų teikimo tik vyrams yra ordinarinio Bažnyčios magisteriumo dalis. Vatikano radijo žurnalistas, imdamas interviu iš Tikėjimo kongregacijos prefekto kardinolo Jozefo Ratzingerio, jo paklausė ar tai reiškia, kad ši tiesa yra Bažnyčios tikėjimo dalis ar tas, kuris ją neigia, atsiskiria nuo Bažnyčios. Kardinolas Ratzingeris atsakė:

"Popiežius nori pasakyti, kad Bažnyčia neturi galios nei galimybės pakeisti savo praktika, todėl, kad tai nėra tik praktika, tai nėra tik disciplinos klausimas. Tai, kad

LIETUVOJE -- Pasak Lietuvoje su oficialiu vizitu viešėjusio Didžiosios Britanijos gynybos ministro Malkolmo Rifkindo, "Lietuva šiuo metu turėtų labiau akcentuoti savo dalyvavimą "Bendradarbiavimo taikos labai programoje". Nuo to priklausys jos perspektyvos įstoti į NATO. Didžioji Britanija skiria daug dėmesio trijų Baltijos valstybių nepriklausomybei ir saugumui įtvirtinti, todėl stiprinamas bendradarbiavimas su šiomis valstybėmis. Šalys, besirengiančios tapti NATO narėmis, pirmiausia turi turėti rimtas karines pajėgas.

-- Pasaulio banko ekspertų nuomone, Lietuvoje labai svarbu tuo greičiau priimti naują Komer- cinių bankų įstatymą - tai padėtų sukurti pajėgą Lietuvos bankų sis-

sakramentinė kunigystė yra galima tik vyrams, yra Bažnyčios tikėjimo išraiška, kylanti iš Apreiškimo. Tai Popiežius pabrėžia, aprašydamas dvylikos Apaštalų pašaukimą. Kristus pašaukė mokinius po ilgus maldos, juos jis patikėjo Tėvui, už juos meldėsi, su jais valgė paskutinąją vakarienę ir, po Priskikimo, juos pasiuntė į pasaulį. Kristus pasirinko savo apaštalus ir juos pasiuntė visai laisva valia. Taigi ši realybė yra Viešpaties valia ir Bažnyčia gali tik jai paklusti savo tikėjime. Šis dokumentas yra tikėjimo paklusnumo aktas, raginantis mus jungtis į šį paklusnumą. Kas to nedaro, akivaizdžiai atsiskiria nuo Bažnyčios". **VRLS**

temą, galinčią efektyviai finansuoti gamybos įmones, apsaugoti indėlininkų santaupas, sutvarkyti užsienio investicijų bei paramos procesą. Ekspertai pritaria Lietuvos Vyriausybės parengtam ir Seimui svarstyti pateiktam projektui, siūlo nelūkuriuoti ir priimti. O Nuosavybės saugos kongresas Komer- cinių bankų įstatymo projektą vertina kritiškiau, parengė naują, savo variantą. Svarbiausias jo akcentas - kad nebūtų pažeidžiamos privati- nės nuosavybės teisės, kad per nesubalansuotą sankcijų mecha- nizmą, laikinuosius administratorius bei likvidatorius iš akcininkų, indėlininkų, investuotojų bei kreditorių nebūtų atimamas jų tur- tas.

-- Italijos investicinės grupės ITC prezidentas B. de Angelis, viešėdamas Lietuvoje, pareiškė, kad italai nori prisidėti prie Lietuvoje buvusių karinių gamyklų konver- sijos, prie Šiaulių aerouosto rekon- stravimo. Tartasi ir dėl italų ketini- mo bendradarbiauti, atnaujinant Lietuvos autobusų parką, rekonst- ruojant ir plečiant Klaipėdos uostą.

-- 10 proc. pajamų, gautų pardavus konfiskuotus alkoholinius gėrimus, tabako gaminius, naf- tos produktus ir kitas prekes, Vy- riausybės nutarimu bus išmokama Lietuvos piliečiams pranešusiems apie kontrabandą. Dar 10 proc. - pareigūnams, dalyvavusiems ją konfiskuojant. Vienam asmeniui išmoka - iki 100 tūkst. litų. Nuo kitų metų sausio 1 d. draudžiama įvežti į Lietuvą alkoholinius gėri- mus ir naftos produktus be valsty- bės, kurioje jie pagaminti, įmonių, sertifikatų.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSU VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

✠
KVEČAS
JONAS
1933+1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
 - LAIVAI (CRUISES)
 - TRAUKINIAI (AMTRAK)
 - AUTOBUSAI
 - NUOMOJAMOS MAŠINOS
 - VIEŠBUČIAI
 - IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —**Atleisti ir mylėti?**

Kai kurie Lietuvos rašytojai, mokslininkai lyg su geliančia širdimi kalba apie Lietuvos žmonių susipriešinimą, įtarinėjimus, smerkimus. Beveik su nostalgija prisimenama nepriklausomybės kelio pradžia, kai tūkstantinės minios skandavo "Lie-tu-va, Lie-tu-va", o rankų ir širdžių grandinė apjuosė visus.

Būtų idealu, jei įtarinėjimus pakeistų abipusė meilė, susipriešinimą - vienybė, pasmerkimą - pagarbos vieni kitiems pareiškimai. Tik neaišku, ar tie, kurie aimanuoja dėl meilės ir vienybės trūkumo, patys myli tuos, kuriuos kaltina susipriešinimo kėlimu. Kaip galima reikalauti, kad buvęs kalinys mylėtų savo buvusį kankintoją, išlikęs gyvas vaikas - savo tėvų žudiką, ar buvusi draugė, kuris tave išdavė, ar buvusį mokytoją, kuris terorizavo tikičius mokinius ir jų tėvus.

Pasitraukusiam nuo okupacijos į Vakarus gal nebūtų lengva pamilti Lietuvoje likusį Stalino garbintoją, kuris išėjęs skelbė žudiku (neseniai prez. Brazausko apdovanotą ordinu), pabėgusiu nuo liaudies keršto.

Skundai dėl susipriešinimo ypač sustiprėjo po 1992 m. seimo ir po prezidento rinkimų. Buvo piktų žodžių ir anksčiau. Ir buvo jų daug pavojingesnė aplinkybė, kai 1990-ųjų metų rinkimus ir Aukščiausiąją tarybą laimėjo Sąjūdžio kandidatai, o Lietuvoje tebegaliojo sovietiniai įstatymai, siautėjo omonai, raudonarmiečiai ir kagėbistai.

Skundai dėl susipriešinimo ir raginimai vieniems kitus mylėti tarsi išplaukia iš sugraudintų širdžių, bet iš tikro turi politinę potekstę. Su raginimu mylėti kartu eina tylus raginimas pasitikti aukštose ir žemesnėse valdžios struktūrose esančiais valdininkais, kurių praeitis, švelniai sakant, slepiama už tankios klausukų tvoros.

Bet juk natūralu, kai norima sužinoti, kas už tvoros slepiasi krūmuose. Amerikoje kandidatų į aukštą valdžios vietas praeiti spauda ir kai kuriais atvejais specialūs Senato organai iškrapšto iki smulkmenų. Jei Amerikoje veiktų Lietuvos spaudos priežiūros įstatymas, tai didžioji dalis opozicijos žmonių ir laikraščių būtų tamponi po teismus dėl prezidento "orumo" įžeidimų.

"Jei bijai karščio, neik į virtuvę", sakydavo Amerikos prezidentas Harry Truman. Tai reiškia, jei bijai atskleisti savo praeitį, tai nepretenduok į vietas, kuriose esi visų matomas.

Kas kaltina ar smerkia "kažką" dėl susipriešinimo, turėtų turėti drąsos pažūrėti į tikrąsias susipriešinimo priežastis ir geravališkai padiskutuoti kelius, kurie vestų į visuotinį susitaikinimą.

Vietoje peršamos meilės Lietuvos moraliniai autoritetai gal turėtų apeliuoti į sovietmečio kankinius ir jų artimuosius, kad atleistų savo skriaudėjams, nors jie atleidimo ir neprašytų. Žmogiškai yra lengviau atleisti negu skriaudėją mylėti.

Paplitus atleidimo dvasiai, gal būtų prieita ir prie visuotinos amnestijos įstatymo, suderinto su švelniu desovietizacijos pasiūlymu.

Lietuvos dienoraštis 1944 - 1994

Alfonsas Nakas

9

Kęstutis, krikščioniškos sąžinės šauklys, Lietuvoje išgarsėjo nuo pačių pirmųjų Sąjūdžio dienų 1988 metais. Jo rečitalių klausanti publika visada įsielektrina. Kas ausų neužsikimšo, juo gėrėjosi 1993-4 metų šavartoje ir Los Angeles, kelių Floridos telkiniu, Philadelphiajos ir Chicagos lietuviai. Šio apsilankymo metu jo sūnus, žurnalistas, pademonstravo video kasetę, pagamintą vos prieš 4 savaites, Kaune minint Baisųjį birželį. Ten Kęstutis per keliolika minučių išsakė tautos skausmą ne tik trėmimų metais, bet ir šiandieninei komunistų klikai valdant. Buvo ko paklausti!

Ilga, ilga vasaros diena Lietuvoje, liepos vidury dar vis apie 16.5 valandų, neskaitant valandos šviesaus priešaušrio ir vėl valandos po saulėlydžio.

Ankstyvą popietę Kauną palikę, pakeliui į Vilnių sustojome Rumšiškų

Rumšiškų etnografinio muziejaus eksponatas - namas - pasibaisėtinas "perlas", Lietuvos turizmo gėda.

Jubiliejinis BALFo seimas Chicagoje

Edvardas Šulaitis

Chicagoje 1944 m. balandžio 1 d. buvo inkorporuota šalpos organizacija, pavadinta BALF vardu. Šiame spalio 22 - 23 dienomis toje pačioje Chicagoje vyko šios organizacijos 50 metų veiklą atžymintis seimas.

BALFas rėmė iš tėvynės į Europą pasitraukusius tautiečius, Sibiro tremtinius, o vėliau ir Europoje likusius, išemigruoti negalėjusius ligonius, senelius, našlaičius. Nors Lietuva jau atgavo politinę nepriklausomybę, bet vargstančių skaičius nemažėja, o didėja. Tad ir seimo atstovai paneigė nuomonę, kad BALFas jau nebereikalingas.

BALFo atstovai buvo suvažiavę iš visoje Amerikoje veikiančių skyrių. Sukaktuvinis seimas vyko šeštadienį šv. Kazimiero vienuolyne auditorijoje, o sekmadienį - šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

Šeštadienį seimą pradėjo Chicago apskrities BALFo pirm. Stasys Vanagūnas. Po JAV ir Lietuvos himnų ir kun. J. Kuzinsko invokacijos, išklaustyti sveikinimai, mandatų komisijos pranešimas, praėjusio seimo, įvykusio 1989 m. spalio 14 - 15 dienomis, protokolas ir kt.

Paskaitą skaitė iš Vilniaus atvykęs buvęs politinis kalinys ir Lietuvos seimo atstovas Balys Gajauskas. Jis apie pusvalandį užtrukusioje kalboje nupasakojo BALFo reikšmę praeityje ir dabartyje. Kalbėtojas prisiminė tuos laikus, kai jis ir kiti kaliniai gaudavo siuntinius, palaiKANČIUS ne tik gyvybę, bet taip pat suteikiančius ir moralinę pagalbą, žinant, kad yra žmonių, kurie kalinius užjaučia.

Kalbėtojas pažvelgė ir į buvusių politinių kalinių vargus dabartinėje

Lietuvoje: "Buvome nereikalingi žmonės nei komunistams, nei dešiniams". Jis linkėjo, kad BALFas dar gyventų 50 metų, ar bent iki tol, kol neliks nei vieno paramos reikalingo lietuvio.

Po B. Gajausko paskaitos trumpai kalbėjo Lietuvos Fondo tarybos pirm. Marija Remienė, kuri kartu su Antanu Juodvalkiu sveičiui įteikė neseniai Lietuvos Fondo išleista knygą. Tokia knygą buvo įteikta ir ambasadoriui Anicetui Simučui ir BALFo pirmininkei Marijai Rudienei. Ji padarė išsamų pranešimą apie BALFo vadovybės veiklą.

Seimo posėdžiams pasikeisdami pirmininkavo generalinis sekretorius Pranas Budininkas, direktorių tarybos pirmininkas iš Los Angeles, CA, Rimantas Dabšys ir Chicago apskrities pirm. Stasys Vanagūnas.

Šis BALFo seimas baigtas banketu, kuris įvyko sekmadienį po pietų Oak Lawn Hilton viebučio salėje. Oficialiajai daliai vadovavo Philadelphiajos skyriaus valdybos pirm. Juozas Majauskas ir sekr. Marija Majauskienė. Po sol. Algirdo Brazio sugiedotų himnų ir kun. Jono Kuzinsko invokacijos vyko ambasadoriaus Aniceto Simučio pagerbimas. Kalbas pasakė ambasadorius ir Balys Gajauskas. Abiems pirm. Marija Rudienė įteikė garbės ženklus.

Pirm. Marija Rudienė plačiai papasakojo BALFo veiklą, supažindino su vargais ir džiaugsmais. Programą dainomis pajavairino sol. Algirdas Brazis. Pabaigai maloniai

Buvęs politinis kalinys, dabartinis Lietuvos Seimo narys Balys Gajauskas kalba per sukaktuvinį BALF seimą Chicagoje spalio 22 d.

Ed. Šulaitis nuotrauka

staigmeną suteikė geraširdis Jonas Stankus BALFui įteikęs \$5,000 auką. Šokiams grojo Ričardo Soko orkestras.

Šio seimo proga išleistas 120 didoko formato puslapių turintis leidinys. Čia telpa nemaža istorinė medžiaga apie šią organizaciją, jos skyrius, nuotraukų, sveikinimų iš kitų organizacijų ir pavienių žmonių.

BALFo pirm. Marija Rudienė čia be kitų dalykų taip rašo:

"Labdarybė yra aukščiausia dorybė. Balfininkai yra laimingi, kad gali rūpintis kitais, teikti materialinę, o kartu ir dvasinę paramą. Visų vardu tariau nuoširdų AČIŲ visiems, kurie aukojasi ir aukoja. Dirbkime, veikime šiandien. Vakar diena jau praeityje, o rytojūs laukia mūsų su nežinomais uždaviniais. Baigiu su mintimi - "Tesujungia mus viena mintis, viena veikla! Tauta tol gyvens, kol jos nariai laimės ir nelaimės valandoje išties vienas kitam draugišką ranką, ir visi kartu sieks gerovės tautai".

Kiek kainuoja naudoti automobiliai Vilniuje

BMW 520, pagaminta 1989 m., nuvažiavusi 83 tūkst. kilometrų, kainuoja \$10,500, sportinės Toyota Celica, pagamintos 1990 m., kaina - \$12,600, Volkswagen Passat (1992 m.), nuvažiavusios 100 tūkst. km, kaina - \$8,600. Už amerikietiška limuziną Oldsmobile (1986 m.) prašoma net 7,500, už tokį patį limuziną Lincoln - \$13,200. Džipas Nissan Terrano (1988 m.) kainuoja net 12,200. Brangios Lados - už 1986 m. VAZ 2107 prašoma \$2,500, 1991 m. VAZ 21063 - \$3,900, o už 1973 m. pirmuką norima gauti 1,200 dolerių.

Ambasadorius Anicetas Simutis priima neseniai išleista knygą apie Lietuvos Fondą iš šio redaktoriaus Antano Juodvalkio. Šalia stovi Lietuvos Fondo Tarybos pirmininkė Marija Remienė.

Ed. Šulaitis nuotrauka

Vaidzas iš BALFo seimo posėdžių šv. Kazimiero seserų vienuolyne Chicagoje.

Ed. Šulaitis nuotrauka

etnografiniame muziejuje. Pirmadieniais jis oficialiai uždarytas, kaip ir visos valdiškos turistinės įstaigos. Bet Jono dienos tirpo per greitai, norėjo kuo greičiau, kuo daugiau pamatyti. Manėme, gal išprašysime, kad ir uždaryta.

Prašytis nebuvo ko. Yra tuščias mašinoms statyti parkas. Jokio sargo prie įėjimo angos. Jokių sargybinių keleliuose tarp aukštaičių, žemaičių, suvalkiečių bei dzūkų sodybų, netgi pačiose sodybose. To gal šimto hektarų (ar daugiau?) "muziejaus" laukuose ganosi galvijai, nors prižiūti. Radom melžėjas su kibirais. Vaikščiojom porą valandų kur tik užmanėme, kaip aš vaikščiojau prieš dvejus metus, lankymo dieną. Tik trobas radome užrakintas, tai kai kur žiūrėjome nosis prie langų prikišę ir aiškino Jonui. Lankymo dienomis budi gidės (prieš dvejus metus - tik moterys).

Kai kurie Jono draugai Detroito - Polikaičių giminės nariai. Artėdamas prie "Aukštaitijos" Jonui aiškinu, kad šioje sodyboje prieš dvejus metus sutikau čia dirbantį Polikaičių kaimyną iš Lietuvos, buvusį partizaną, tik pamiršau jo pavardę. Žitūri, iš kiemo išsėina vyras ir šypsoi: "Girdėjau, sako, jūsų pokalbį. Aš esu tas Polikaičių kaimynas, kurį sutikote užpernai. Aš Julius Vaicekauskas..." Tai bent sutapimas! Jis kažką sodyboje tvarkė, duris atsirakinęs. Suleido mus visus keturis. Jonas susipažino su tėvo tėvų bei prosenelių buitimi. Tik į "Žemaitiją", motinos protėvių namus, tegalėjo pasižvalgyti pro langus.

Palyginęs, ką mačiau užpernai ir kaip Rumšiškų Etnografinis muziejus atrodo dabar, gerokai nusivyliau. Apleistumas jaučiasi kiemuose ir plačiuose laukuose. Kur žolė nesukultūrinta, kad maitintųsi galvijai, ten nešienaujama, pilna piktžolių ir usnių. Atrodo, kad paskirų sodybų ir namų jau reikalingi remontai, tik nesimato, kad kas būtų daryta ar daroma. Tikrą siaubą kelia Rumšiškų miestelio imitacija. Ten vieni duaukščiai namai lentomis užkaltais langais, kitų tik nuogos langų kiaurymės. Tokias "puošmenas" Lietuva rodo Vakarų turistams. Kokią nuomonę jie susidarys?

Kaip kartas, viename sveikame namely radome jauną dailininkę - keramikę, žiedžiančią iš molio vazes. Kai kurios, užbaigtos, turėjo kainas, tad veikiausiai ji turistams ir pardavinėja. Išsikabėjome. I klausimą, kodėl viskas taip gėdingai apleista, atsakė, kad valdžia stokoja lėšų, tai nieko ir nedaro. Klausėme, ar daug turistų šiuos plotus lanko? Atsakymas: nedaug. Kodėl nedaug, ji nežinanti. Tai mes patys žinojome: stoka reklamos! Ką čia stoka - jokios reklamos! Inturistas atveždavo iš Vilniaus ir Kauno nori ar ne. Tuomet brošiūros nė nebuvo reikalingos, autobuso palydovė sudomindavo pakeliui, visų sodybų budėtojos aiš-

kinimus užbaigdavo. Dabar užjūrių gimines čia veža dar kaimo nepamiršę didmiesčių seneliai. Tai ir viskas.

Dieną baigėme TV bokšte. Ten dar ir tvarka, ir užtenka ūpo, nes ten plaukia pinigai. Ten, keturiems, apžiūrėjimas, vakariene, pora stiklų vyno bei pora buteliukų tonikos, kainavo 89 litai, su arbatpinigiais beveik visa šimtinė. Apačioje pamatėme visų žuvusiųjų bokšto gynėjų nuotraukas, trumpas jų biografijas. Pasikėlė į bokšto platformą, vakariene lėtai valgydami, visus 360 laipsnių apsukdami, pasimokėme dabartinio Vilniaus geografijos. Vida ir Alfredas, nuo vaikystės Vilniaus gyventojai, buvo nepamainomi aiškintojai.

Tarp Kuršių Nerijos ir Žemaitijos

Liepos 12 Vilnių palikome labai anksti, 6 val. Vėl Alfredo ir Vidos automobilis, vėl visi keturi, kaip vakar. Dabar ne vienai, o dviem dienom. Mašinėlė Fordo gamybos, labai eikli. Iš tikrųjų, "eiklus" vairuotojas. Kur tik įmanoma, beveik skrenda. Vilniaus - Klaipėdos greitkelis gerai išbalansuotas, gera jo danga, be duobių. Klaipėdą pasiekėm 9:15 v. (turbūt rekordas, nes visi šiai kelionei skiria 4 valandas). Prie keltuvo į Kuršių Neriją reikėjo palaukti, nes paėmė tik iš trečio karto. Rodos, netoli buvome, bet pirmenybė teikė Neriją aptarnaujantiems sunkvežimiams, ekskursijų autobusams, na ir visokiems mums nežinomiems "ponams", kurie kažką parodė ar pašnabždėję uniformuotoms moterims, stodavo į greitąją eilę. Vistiek, 10:30 v. nelegaliais, tik Alfredui žinomais keliais, įsigavome į patį Nidos centrą.

Kaip užpernai, ir dabar čia vyrąja vokiečiai ir lietuviai turistai. Žinoma, ir lietuviški amerikiečiai, kanadiečiai, australiečiai, kurie, po šokio bei dainos švenčių Kaune ir Vilniuje, kaip mat pasklido po visą respubliką.

Kaip užpernai, ir dabar nepaprastai klesti gintarų prekyba. Stalu stalių eilės, ypač pačiame miestelio centre apkrauta gintarais. Ir jų kainos baisiai kritę: už gražų medaus spalvos vėrinį temoki tik kelias dešimtis litų, po tiek už apyrankes. Buvau gavęs griežtą isakymą gintarų nebevežti. Bet vis dėlto neatsispyriau prieš balto gintaro vėrinėlį, nors už jį reikėjo pakloti 130 litų. Mergina, kuriai nupirkau, buvo patenkinta...

Karščiai jau Lietuvą užgule. Tai ne tik kopos domino, bet ir Baltija. Už 10 lit nusipirkau gaudes, tokį jaunų vyrų bikinį, nes kitokių dviejose parduotuvėse neradau. Ilgai pėsti žygiavė, suradom paplūdimį, nuklotą

(nuklėta i 4 psl.)

Aplink pasaulį

□ Nauji tyrimų rezultatai, paskelbti Journal of the American Medical Association, rodo, kad aukštas cholesterolio lygis nėra toks grėsmingas sveikiems žmonėms virš 70 metų. Iš to seka, kad daugelis gydytojų be reikalo paskirdavo tokiems žmonėms vaistus, mažinančius cholesterolį. Šie paskelbtieji rezultatai yra priešingi federaliniams siūlymams, kad žmonės virš 70 metų turėtų būti gydomi nuo aukšto cholesterolio lygio.

□ Kaip pranešė naujienų agentūra Reuter, Latvijos centrinis bankas sumažino perfinansavimo tarifą nuo 27% iki 26%, kadangi šalies ekonomika stabilizuojasi, pranešė banko atstovas. Latvijos aukso ir valiutos rezervai spalio pradžioje sudarė 230 milijonų latų (\$418 milij.). Šiuos skaičius galima lyginti su 60 milij. latų (\$109 milij.), kada Latvija 1992 m. tik įvedė savo valiutą. Šių metų infliacija numatoma apie 20%, lyginant su 35% pernai metų infliacija.

□ Žvies taukai, kurie jau pripažinti naudingais kovoje prieš širdies ligas, dabar paskelbti lėtinantys inkstų ligų progresą. New England Journal of Medicine žurnale gydytojai iš Mayo klinikos įrodė, kad kasdienės žvies taukų dozės žymiai sulėtina inkstų ligų progresą.

□ Prancūzijos muitininkai Paryžiuje konfiskavo 176 tūkstančius buteliukų falsifikuotų kvėpalų, mėginų išplukdyti į Rygą. Padirbtieji kvėpalai "Diva", neva pagaminti firmos "Chanel" filiale buvo aptikti iš Vietnamo į Rygą plaukusio laivo konteineryje. Kvėpalų įpakavimas beveik nesiskyrė nuo originalaus. Muitininkų žiniomis falsifikatas buvo užsakiusi viena Maskvos firma. Prieš 11 metų pradėti gaminti kvėpalai "Diva" rinkoje tebeturi labai didelį paklausą.

□ Švedijos ir Suomijos valdžia pažadėjo padidinti ekonominę pagalbą Estijai, jeigu Estija konkrečiai imsis spresti pabėgėlių problemą. Estijoje šiuo metu yra 85 asmenys, prašantys politinio prieglobsčio. Dauguma iš jų yra irakiečiai ir afganistaniečiai.

Lietuvių tautos dainiaus Maironio biustas stovi Lietuvių Kultūros tautybių darželyje Clevelande.

V. Bacevičiaus nuotrauka

Koncertų sezoną atidarant, lietuviška muzika neskambėjo

Naujasis Lietuvos simfoninio orkestro sezonas Nacionalinės filharmonijos salėje, Vilniuje, buvo atidarytas rugsėjo 16 d. Koncerto metu skambėjo L. van Beethoven Penktoji simfonija, P. Čaikovskio uvertiūra - fantazija "Romeo ir Džuljeta" ir D. Šostakovičiaus Antras fortepijono koncertas. Orkestrui dirigavo Juozas Domarkas. Į koncertą atsilankė Lietuvos prezidentas A. Brazauskas ir kiti aukšti vyriausybės nariai.

Kadangi i pirmo koncerto programą nebuvo įtraukta nei vienas lietuvių kompozitoriaus sukurtas muzikos veikalas, Lietuvoje išieinančioje spaudoje koncerto rengėjų adresu pasirodė nemažai priekaištų.

Šis vakaras, rašo Algirdas Ambrazas ("Lietuvos Rytas", 1994 m., rugsėjo 23 d., Nr. 195), galėjo - ir turėjo - tapti maža Lietuvos nacionalinės kultūros švente. Deja, netapo. Reprerzentacinio renginio organizatoriai ir atlikėjai užmiršo reprezentuoti nacionalinę muziką. Koncertinio gyvenimo vadovų abejingumas lietuvių muzikai, toliau rašo A. Ambrazas, tampa negera tradicija. Paradoksalu, kad net formuojant valstybių programą simfoninių koncertų programas

nacionalinė muzika atsiduria pakutinėje vietoje.

Lietuvos nacionalinė filharmonija, Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras - šie žodžiai ne tik skamba išdidžiai, baigdamas savo straipsnį sako autorius, bet ir įpareigoja juos pateisinti. Deja, minėtų nacionalinių institucijų vykdoma politika nacionalinės muzikos atžvilgiu tampa tikra mūsų nacionalinė bėda, - rašo autorius.

Nuostabą kelia dar ir tai, kad iškilmingo vakaro koncerto rengėjams nepavyko net ir lietuvių pianisto susirasti. To koncerto metu, D. Šostakovičiaus Antrajam fortepijono koncertui atlikti buvo pakviestas iš Londono, ten gyvenantis rusas pianistas D. Aleksejevas. Lietuvoje pianistų, o ir gerų, netrūksta. O, kad jų ten yra daug, galima matyti iš to, kad rugsėjo 29 d. pradėjus, vienos savaitės bėgyje, Vilniuje ir kituose didesniuose miestuose, buvo suruošta devyni W. A. Mozarto fortepijonui sukurtų veikalų koncertai. Juos atliko 36 lietuviai pianistai.

Todėl ir lieka neišku, kodėl, turint tiek daug pianistų, atidarant koncertų sezoną, nebuvo pakviestas savas.

p. palys

Nuo senojo pasaulio šviesos iki šios dienos

Aurelija M. Balašaitienė

Skaitant Henriko Staso knygą "Kelionių vynes", ima svaigti galva ne vien nuo pavadinimo, bet nuo paties turinio, kai lengvu ir vaizdingu stiliumi aprašyti kelionių išpūdžiai net ir pačia artimiausia namų aplinką užtvindo egzotiškais vaizdais. Keliaujame su autoriumi ir jo žmona Stefanija, kuriai toji knyga yra dedikuota, aplankydami dvidešimt du kraštus penkiuose žemynuose. Šių metų birželio mėnesį Vilniaus "Europos Centro" leidykla autorius išleido dailaus formato, kietais viršeliais, 276 puslapių knygą su paties autoriaus išpūdingomis iliustracijomis. Knygą spausdino "Spindulio" spaustuvė 5000 tiražu. Knygos kaina yra 10 dol., gaunama pas platintojus.

Henriko Staso kelionės nėra naujiena spaudą skaitantiems, nes jis savo keliones jau eilę metų aprašo periodinėje spaudoje. Pagaliau pasiryžo ir su plačia skaitytojų mase abipus Atlanto pasidalyti savo kelionių išpūdžiais ir supažindinti su mažai žinomais, bet labai įdomiais istoriniais faktais bei paminklais.

Šalia to, jo pasakojimų stiliumi yra labai vaizdingas, nes jame atsispindi ir lankomo krašto aplinka, žmonių charakteris, originalūs papročiai ir tradicijos. Jo talentingo ir gyvo pasakojimo dėka, su autoriumi pėsti vaikštinėjame dulkėtomis Kairo gatvėmis, važinėjame traukiniais, plaukiame laivais arkandame lėktuvais. Prieš mūsų akis atsiveria vaizdų panoramos ir eilinio turistų mažai pastebimos, bet reikšmingos smulkmenos, kuriose atsispindi lankomo krašto dvasia ir kultūra, dažnokai nesiderinanti su jo didinga praeitimi, kaip tą pamatome, lankant Egiptą.

Švedai išgelbėjo Lietuvos jūreivius

(ELTA) Lapkričio 1 - osios vakare Lietuvos krovinių laivą "Marija", vežusį medieną, prie pietryčių Švedijos krantų ištiko avarija. Už jūrmilių nuo pietryčių Švedijos Simrishamo miesto "Marija" pateko į audrą, ir triumso pradėjo vėrėtis vanduo ir laivas ėmė skęsti.

Pirmasis pavojaus signalą išgirdo švedų prekybinis laivas "Holmoen". Stokholmo Jūrų gelbėjimo tarnybos centras iš Ronebiu miesto ir nelaimės vietą išsiuntė du sraigtasparnius. Pirmuoju skridimu švedų sraigtasparniai išgelbėjo 4 iš dešimties lietuvių laivo igulos narių ir nuskradino juos į Ronebiu. Laivo kapitonas dar tikėjosi išgelbėti laivą ir liko jame su kitais penkiais igulos nariais. Tačiau po valandos kapitonas įsakė visiems palikti skęstantį laivą. Visi šeši igulos nariai buvo iškelti į sraigtasparnį. Išgelbėtųjų sveikatos būklė gera. Aštuoni igulos nariai yra rusai, du lietuviai. Ronebiu policija šiuo metu aiškina avarijos aplinkybes.

Lietuvos dienoraštis 1944 - 1994

(atkelta iš 3 psl.)

gal tūkstančių kūnų. Vanduo - kaip š. ašigali. Tokian neteko įbristi nė gegužės mėnesį Michigano ežere, nė vidurvasarį Hurone, Amerikos šalčiausiajam. Skaičiavome, kiek sekundžių kuris išsilaikysime, ant pilvo ar nugaros nukritę, nes norint, kad tave bent iki pažastų apsemtu, būtų reikėję bristi gal puskilometrį ir brendant sušalti ir leda. Tik dėl nuotraukų "pasimaudo" išsėjoms pakrantėje, stebėjome žmones ir jų atsivežtus šunelius. Panorau vaikščioti, kaip tai darau Panama City, FL, šimto mylių paplūdimiuose. Ir išėjau į pietų pusę. Užsisvajojau. Žiū, visai prie vandens, ant mano tako, sėdi moteris ir man šypso. Norėjau pasisveikinti, tik nesumojau, kaip geriau, su "laba diena" ar su "Guten Tag", tai nutylėjau. Bet ko ji šypsojosi? Atsigrežiau: ji buvo nuogutėlė. Toliau nuo kranto - trys nuogalės. Ir aš vis dar į pietus... Gi vėl prie kranto, trys ar keturios, visos nuogos, visos į mane sužiūrė. Tik dabar susipratau. Apsisukau. Beveik pabėgom, nesižvalgydamas, tol skubėjau, kol priėjau su glaudėmis vyrus ir su bikiniais jų gražuoles. Dabar jau išsišiepiau ir šypsena nedingo, iki užirdau Vidos balsą: "Žinau, dėde, kodėl šypsojosi? Jūs ten buvotė... Na, žinote kur... Gerai, kad grįzote sveikas ir su glaudėmis. Ne visi taip laimingai grįžta". O aš, vėliau, kai viską išanalizavau, nusiminiau: tokiu ten mane ir vyrus tos nuogalės bėlo, kad nė viena neužkabino, o pirmoji net atlaidžiai šypsojosi...

Nidą palikome 16 val. ir už pusvalandžio pasiekėm Raganų kalną pietiniame Juodkrantės pakrašty. Plačiau šią turistinę atrakciją aprašiau "dienoraštyje" prieš dvejus metus. Tai daugelio geriausių Lietuvos skulptorių medžio, turbūt ažuolo, skulptūrų telkinys. Platus, vingiuotas takas mišku ir kalną ir kitu šonu į pakalnę, nubarstytas nuostabiausiai sukarikatūrintais žmonių biustais, fantastiškais žmonių, raganų, įsivaizduotų velnių veidais. Ir čia baisiai nusivyliau, gal daugiau negu vakar Rumšiškėse. Daugelio skulptūrų, o gal ir visu, medis neimpregnuotas, paliktas natūraliam likimui. Veidai ir kitos kūnų dalys gerokai suskaldėję, vietomis su plyšiais, į kuriuos gali nykšti iškšti... Keletas skulptūrų išniekintos vandalų, nudaužus tai nosį, tai ausį. Antradienis - lankymo diena. Sutikome vieną kitą būrelį ekskursantų. Jie gausiai fotografavosi prie įdomiausių eksponatų. Užpernai dar užrašiau keliolikos skulptorių vardus. Dabar išskaityti nebeįmanoma, - taip smarkiai gamtos sunaikinti tie pavardžių irėjimai. Turizmą puoselėjančiame krašte prie kiekvienos skulptūros būtų metalinė plokštė su dalininko

vardu - pavarde, kūrinio pavadinimu, bei sukūrimo data. Bet metalo plokštės, jei ir būtų užmanyta, dabar Lietuvoje vagiamos ne tik iš tokių etnografinių muziejų, bet ir iš kapinių bei šventovių. Tuo tarpu būtinų būtiniausia skulptūras aplieti kokių laku, gelbėti nuo visiško supleišėjimo, visiško deformavimosi. Ak, ir turistinė literatūra! Suvenyrų parduotuvėlėje jos prašėme ir negavome užpernai, jos nebuvo ir dabar. Pardavėja skundėsi: maldaujam valdžios ištaigas, kad bent kokį leidinėlį lietuvių kalba, gal ir angliu, išleistų, bet biurokratai numoja ranka. Tuo tarpu yra vienintelė publikacija vokiečių kalba - 20 puslapių kataloginė brošiūrėlė, sudaryta kelių Klaipėdos studentų. Ji pavadinta "SCHWARZORT / JUODKRANTĖ". Papuošta 43 eksponatų nuotraukomis ir kai kurių skulptūrų aprašymu. Tai tik lašas į marias. Jos lietuviams lankytojams nepardavinėjamos ir net nerodo. Kai pardavėjai padėjau keikti biurokratus, apsidairiusi, ji man vieną iš po stalo ištraukė.

Apžiūrėjau ir paskutinę "turistinę atrakciją" - viešą išvietę. Viskas kaip užpernai, tik dar kokčiau. Pabuskite, biurokratai, turizmo slopintojai.. Jūs nežinote, kokią žalą darote Lietuvos prestižui ir Lietuvos iždui!..

Nakvynėi Juodkrantėje pasilikome pas Jono giminaitį Vytautą ir jo žmoną Ligytą Pareigius. Jis berods ornitologas, ji - inžinierė. Žieduoja paukščius ir kartu administruoja bene tuzino vienietų poilsio namus turistams. Augina labai gudrius dvynius, devynmečius berniukus Lauryną ir Martyną bei ketvirtus einančią Rūtėlę. Aštuoneri metai Juodkrantėje. "Ar nepasigailgate žmonių ir miestų?", - klausiu. Ligitos, gal 35-rių metų moters šypsena šviesi, be melo: "Oi, nei! Žmonių čia atvažiuoja, o miestų pasiilgti nėra kada... Vaikam geriau čia augti. Yra mokykla. Po pamokų - su mumis. Turi ir vienamečių žaidimams..."

Vytautas Pareigis, gal 35 - 40 m. juodabarzdys, kai vakaras be debesų eina per kalvas į vakarinę Juodkrantės pusę saulėlydžio į Baltiją žiūrėti. Šį liepos 12 vakarą ėjo visa šeima ir mes keturi svečiai. Apie 2 km pušimis sukvipusio kelio. Atrodė, kad saulė nuo horizonto tik per sprindį, bet pusvalandį žygiavę, ją radome tartum nepajudėjusia. Saulėlydžio belaukiant, Vytautas pasakojo, kada, kokiomis kryptimis Juodkrantės padangėm skrenda keleiviniai lėktuvai. Daug jis žino ir apie dangaus kūnus.

Paskutinis saulės pakraštėlis į Baltiją paniro 22:15 val. Dienos laidotuves sekėme tylėdami.

Liepos 13-tos ryte trumpai paklaidžiom po Klaipėdą, kiek ilgiau, automobilį palikę, po Palangą. Trims iš keturių Palanga buvo pažįstama, nes aš užpernai joje keletą dienų praleidau. Jonas norėjo tik bendro

ta.

Nuo Egipto piramidžių, sfinksų, per Suezą kanalą, Šventąją Žemę ir Sinajaus dykumą, sekame Kristaus išmintomis pėdomis, aplankę ir Egiptą tą vietą, kurioje Šventoji šeima slapstėsi nuo Erodo. Po Galilėjos aukštumų stebime Ne-gyvąją Jūrą, aplankome Betliejų. Objektyvia akimi autorius stebi ir musulmonų ir judėjų šventoves, jose ižiūrėdamas seną žmonijos istoriją. Tarp Graikijos ir Mažosios Azijos beveik bareljejiškai išryškėja Rytų ir Vakarų skirtumai, įtakos bei panašumai. Autorius nupaskoja ir gatvės praeivio elgesį, ir lankomo istoriško pastato, šventovės ar paminklo originalią ir daugumai mažai težinomą, bet įdomią istoriją. Lanko autorius ir garsias katalikų stebuklavietes, kaip Portugalijoje Fatimą ar Ispanijoje Šv. Teresės gimimo vietą.

Meksikoje autorius pataiko į nuostabiai egzotišką prieškalėdinę atmosferą. Tas eilutes skaitant, beveik girdisi meksikietiškos muzikos garsai, triukšmingu klegesiu perpildytos gatvės, ispaniškų šokių tempas. Lankome su juo ir Pietų Ameriką, sutinkame joje gyvenančius lietuvius, bet pabaigoje grįžtame į senutę Europą, kurioje vyksta lietuviškų studijų savaitės. Tai ir lyg tolimų kelionių kulminacinis taškas ir autorių, ir skaitytoją suvedantis į viso pasaulio lietuviams brangiausią idėją - Lietuvą ir lietuvių išlaikymą užsienio lietuvių tarpe.

Autorius savo knygą pavadino "Kelionių vynu", nes charakteringa yra tai, kad jis lankė garsiu

vynu "tėvynės", kaip Malagą ir Madeirą, bet ir visur kitur ragavo jo lankomo krašto charakteringus gėrimus, jų tarpe ir savotišką agavos sulčių alkoholinį gėrimą Meksikoje. Autorius supažindina skaitytojus su originalia tų vynu gamybos istorija, nepasitenkindamas vien faktų išvardinimu.

Knyga turininga ir įdomi, bet nesužalotą kalbą išlaikiusius užsienio lietuvius vargina ir net erzina "fonetišką" tarptautinių vietovardžių rašymas. Su autoriaus pritarimu, lyginau jo originalią su Lietuvoje "perredaguotą" tekstu ir pasipiktinau, kad kai kurių vietovardžių net atpažinti negalima. Ar skaitytojas atspės, kas yra "Taibėjus" (Formozos sostinė - "Taipei"), o "Buenos Airių" aerouostas leidžia spėlioti, kad jo savininkai yra airiai. Potugalijos garsusis bokštas "Belemas" tampa "Belenu", Brazilijoje atsirado "San Paulus", nors iš tikro tai "Sao Paulo", o ponai Stasai iš savo kelionių į Ameriką grįžta per "Majami"... Autorius taip nerašė. Tekste tai pat yra eilė kitokių "ištaisymų", net pakeičiant išitus sakinius, tuo sužalojant paties autoriaus originalią mintį. Jei sutinkame, kad lietuvių kalboje būtų linksniuojami tikriniai daiktavardžiai, kaip "Detroito", "Clevelando" ar "Floridos", tai vis tik nepateisinama iki neatpažinimo žaloti jų šaknis, jei reikalaujame, kad svetimaučiai visur rašytų "Vilnius" ir "Kaunas", ne "Wilno" ar "Kowno", tai lygiai privatuoms brangiausią idėją - Lietuvą ir lietuvių išlaikymą užsienio lietuvių tarpe.

Autorius savo knygą pavadino "Kelionių vynu", nes charakteringa yra tai, kad jis lankė garsiu

Nežiūrint "taisymų", Henriko Staso "Kelionių vynes" džiugina, informuoja ir net svaigina. Tai poilsio valandėlei puiki knyga, kurios puslapiuose vaizdingai atpasakoti išpūdžiai, vaizdai, istorija ir nuotaikos skaitytoją nukelia į realų, bet nedaug tepažįstamą pasaulį, kurio paslaptys glūdi žmonijos kultūros šaknyse.

Red. past. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorės. Pavzdžiui, angliškas pavadinimas "Formosa" yra jos pačios linksniuojamas ir pakeistas, o pagal autorės principus Kinijos miestų pavadinimus lietuviškame tekste reikėtų rašyti hieroglifais.

vaizdo. Jis čia sugrįš, kartu su savo šeima, dar ne kartą. Stebėjomės žmonėmis, verkiančiais dėl mokesčių turistams, atvykstantiems į Palangą ar Kuršių Neriją. Ar Amerikoje kitaip? Ar neapmokestinamos motelių lovos Floridoje, net Alabamoje, toli nuo Meksikos įlankos krantų?

Tą pačią liepos 12-ą aplankėm gimines Ventuje, kaimely prie Kuršėnų ir Šiauliuose. Visur vaišingumas iš paskutiniųjų. Ir visur, kai išsikalbė, aimanos dėl blogos valdžios ir beviltiškos ekonomikos.

Aplankėme Kryžių kalną prie Meškuičių. Jonui padarė nepaprastą išpūdį. Man, kadangi, trečias kartas, ekstatas nebeteko išgyventi, bet ir nuobodžiauti neteko. Reikia pasakyti, kad ši turistinė atrakcija šiomet daug patrauklesnė, negu 1988 ir 1992-iais. Per patį centrą, kur stačiu žvyruotu taku kopiant aukštyn reikėdavo slidinėti ir vienas kito laikyti, dabar itaisyti patogūs mediniai laiptai. Popiežiaus patogumui jie, o po Popiežiaus, kol supus, tarnaus šimtams tūkstančių turistų. Kairėje pusėje palikta ir estrada, kur Popiežius laikė mišias. Ji tarnaus maldininkų reikalams irgi bent dešimtmetį.

(Bus daugiau)

Muzikantai, tėvas ir sūnus, linksmina turistus Raganų kalno papėdėje.

Jono Nako nuotrauka

Chicagos lietuvių gyvenime

Leono Pabedinsko paroda

Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL, spalio 8 - 16 dienomis vyko dail. Leono Pabedinsko dailės paroda, kurioje buvo išstatyta 30 darbų. Dailininkas Chicagos lietuviams dar nedaug pažįstamas, nors čia gyvena nuo 1961 metų.

L. Pabedinskas gimė 1931 m. Plungėje. Ten pradėjo lankyti gimnaziją. Mokslą tęsė Kemptene, Vokietijoje, ir Casablancaje, Maroke. Nuo 1950 iki 1958 metų studijavo architektūrą ir meną Paryžiuje, o vėliau dirbo su Paryžiaus architektais A. Vincent ir P. Tabon. Gyvendamas Paryžiuje, jis turėjo progą bendrauti su tenyčiais tuometiniais lietuviams dailininkais: T. Valiumi, V. Kasiuliu, P. Galliumi, A. Mončiu, R. Viesulu ir kitais.

L. Pabedinskas pirmą kartą su savo kūryba į viešumą išėjo 1991 metais.

Vakaronė Jaunimo Centre

Jaunimo Centro kavinėje spalio 21 d. buvo surengta vakaronė su prel. K. Vasiliausku, buvusiu Sibiro tremtiniu, o dabar Vilniaus arkikatedros klebonu ir Vilniaus kunigų seminarijos rektoriumi.

Vakaronę rengėjų vardu pradėjo Jaunimo Centro moterų klubo atstovė A. Likanderienė. Apie prelatą yra išleista knyga "Monsinoras". Su šiuo leidiniu supažindino B. Vindašienė. Po prelato kalbos buvo parodytas filmas apie Sibirą.

Prelatas Kazimieras Vasiliauskas, kuris kalbėjo Chicagos Jaunimo centro moterų klubo surengtoje vakaronėje spalio 21 d. pasirašo apie jį išleista knygą. Kairėje - knygą pristatoji Birutė Vindašienė. Ed. Šulaičio nuotrauka

"Lituanica" baigė sezoną

"Lituanicos" futbolo komanda spalio 23 d. sužaidė paskutines pirmenybių rungtynes rudens rate, nugalėdama vokiečių "Fortunos" vienuoliką 4 - 2. Tai buvo vienintelis "Lituanicos" laimėjimas šiame sezone, rungtyniaujant aikštėje. Viena pergalė jai atiteko be žaidimo, kai neatvyko varžovų komanda. Iš 8 rungtynių laimėti 5 taškai (dvi pergalės, vienos rungtynės lygiomis).

Dabar "Lituanicos" laukia žiemos pirmenybės salėje. Šios rungtynės prasidės 1995 m. sausio 8 d.

Sezono užbaigimo proga "Lituanica" rengia balių lapkričio 19 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL. Iš anksto galima rezervuoti vietas, skambinant Laimai Glavinskienei telef. 708 323 - 6302.

A. Kezio parodos Lietuvoje

Fotografas menininkas Algimantas Kezys spalio mėn. pradžioje buvo nuykęs į Lietuvą ir dalyvavo savo fotodarbų parodose.

Viena paroda buvo surengta Panevėžyje, o kita "Lango" galerijoje Vilniuje. Panevėžyje jam buvo įteiktas Tartautinės fotografijos meno federacijos (AFIAP) ženklas.

Lietuvoje netrukus bus išleista Algimanto Kezio fotografijų monografija "Retrospektyva", kuri apims jo 30 metų kūrybos periodą.

Filatelijos paroda

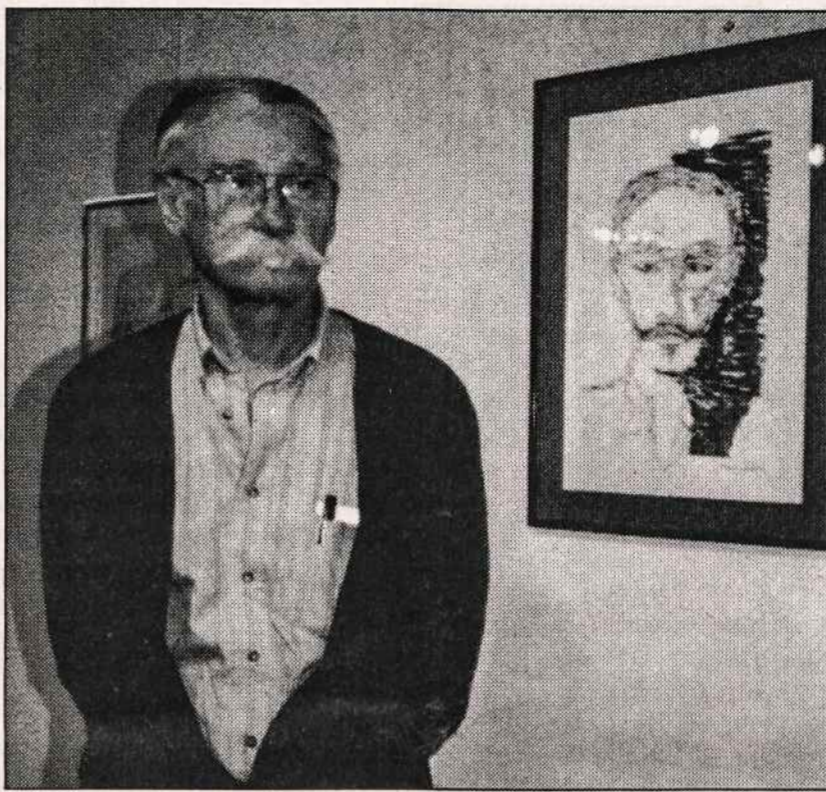
Filatelistų draugija "Lietuva" spalio 22 - 23 dienomis Jaunimo Centro apatinėje salėje buvo surengusi 25-ąją parodą, kurioje su savo kolekcijomis pasirodė daugiau negu 10 asmenų - ne vien tik iš Chicagos, bet ir iš tolimesnių vietų: Toronto, New Yorko ir kitur. Dvi kolekcijas buvo atsiuntę Lietuvoje gyvenę tautiečiai - Henrikas Kabeikis ir Antanas Šakalys. Pagrindinę premiją "Grand" vardu pavadintą gavo Algirdas Ruzgas iš New Yorko. Jis dalyvauja jau 15-je panašioje parodoje Chicagoje. Šioje parodoje lankėsi filatelijos mėgėjas iš Lietuvos - Vygintas Bubnys. Parodos proga buvo išleistas leidinys, specialus vokas. Čia veikė ir JAV Pašto skyrius, kuriame buvo galima ženklus ir vokus antspaustuoti specialiu antspaudu.

Šios parodos rengimo komitetui vadovavo Liudas Volodka, o kiti nariai buvo: J. Variakojis, A. Beleška, V. Lukoševičius, S. Ivanauskas, E. Jasiūnas, J. Liubinskas, J. Masilionis, B. Pauk, K. Rožanskas.

E. Šulaitis

Algirdas Ruzgas (dešinėje) iš Woodhaven, NY, Chicagoje surengtoje filatelijos parodoje gavęs aukščiausią premiją - "Grand award" stovi su svečiu iš Lietuvos, filatelistu ir bankininku Vygintu Bubniu. Ed. Šulaičio nuotrauka

Dail. Leonas Pabedinskas stovi prie autoportreto jo darbu parodoje, išstatytoje Lietuvių Dailės muziejuje Lemonte.

Ed. Šulaičio nuotrauka

St. Petersburg, FL

Ansamblis "Kanklės" koncertavo rugsėjo 23 d. Lietuvių klube. Publika buvo sužavėta kaip galima išgauti tokius ypatingus garsus koncertinėmis kanklėmis, birbynėmis ir skudučiais. Visi programos atlikėjai buvo profesionalai Muzikos Akademijos dėstytojai.

Albinas Karnius, JAV LB tarybos narys, Lietuvių klubo mažojoje salėje rugsėjo 30 d. išreiškė savo išpučius iš neseniai įvykusios JAV LB tarybos sesijos Washingtone.

Vysk. Juozas Preikšas, Panevėžio ordinaras, ir jo palydovas

kun. Saulius Filipavičius, Troškūnų parapijos klebonas, lankėsi St. Petersburgo lietuvių kolonijoje ir spalio 7 d. Lietuvių klube padarė įdomius pranešimus apie dabartinę padėtį Lietuvoje, ypač kreipiant dėmesį į religinę situaciją.

Lietuvos Vyčių 147-os kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 29 d. Florida Power patalpose. Tarp eilinių svarstymų bus ir naujos valdybos rinkimai, nes uolus pirmininkas Aleksandras Kraujelis mirė rugpjūčio 27 d.

JAV LB St. Petersburgo apy-

linkės valdyba lapkričio 18 d. rengia rudeninį pokylį. Meninę programą atliks Dalila Mackkialienė ir "Audros" tautinių šokių grupė, vadovaujama K. Gaižauskienės. Šokiams gros "Lorelei" orkestras.

Lietuvių respublikonų klubo susirinkimas įvyks lapkričio 21 d. Florida Power Co. patalpose, St. Petersburg Beach, FL.

Lietuvos kariuomenės šventę rengia Romo Kalantos šaulių kuopa Lietuvių klube lapkričio 22 d. Paskaitą skaitys buvęs laisvos Lietuvos kariškis Antanas Jonaitis. Meninę programą atliks Lietuvių klubo choras, vadovaujamas muz. Vytauto Kerbelio. Mišios už žuvusius karius ir partizanus bus aukojamos lapkričio 20 d. Šv. Vardo bažnyčioje, Gulfport, FL.

Padėkos dienos pietus lapkričio 24 d., Lietuvių klubo valdyba ruošia su kvietimu pagerbti klubo garbės narius.

Lietuvių klubo valdybos rinkimai vyks lapkričio 26 d. visuotiniame narių susirinkime.

Literatūros, muzikos ir poezijos popietę rengia A. L. Tautinės Sąjungos St. Petersburg skyrius lapkričio 30 d. Lietuvių klubo mažojoje salėje. Roma Degešenė supažindins su Lietuvoje išleista Marijos Tūbelytės-Kuhlmanienės knyga. Dalila Mackkialienė pateiks poezijos programą, o muz. Aloyzas Jurgutis iš savo repertuaro paskambins keletą kūrinių.

"Saulės" lituanistinės mokyklos kalėdinis pasirodymas bus Lietuvių klube gruodžio 18 d.

L.Ž.K.

ĮVYKIAI LIETUVOJE ATGAVUS LAISVĘ

(atkelta iš 1 psl.)

saugos kapitonas, VSAT Marijampolės rinktinės, maisto skyriaus viršininkas.

11. St. Galūza - buvęs KGB majoras, dabar Krašto apsaugos majoras, VSAT Marijampolės rinktinės viršininkas.

12. A. Baktyš - buvęs KGB kapitonas, dabar VSAT žvalgybos tarnybos Marijampolės skyriaus viršininkas.

13. V. Beleckas - buvęs KGB majoras, dabar Krašto apsaugos majoras, VSAT Marijampolės rinktinės, žvalgybos tarnybos specialistas.

14. R. Časas - buvęs KGB majoras, dabar VSAT žvalgybos tarnybos specialistas Lazdijų APKPP.

15. A. Andriulionis - buvęs KGB vyr. leitenantas, dabar Krašto apsaugos kapitonas, VSAT žvalgybos tarnybos Šiaulių skyriaus viršininkas.

16. A. Juknelis - buvęs KGB leitenantas, dabar VSAT žvalgybos tarnybos Šiaulių sk. specialistas.

17. A. Kuckailis - buvęs KGB kapitonas, dabar Krašto apsaugos majoras, VSAT žvalgybos tarnybos vyr. specialistas Lazdijų APKPP.

18. A. Veizbonas - buvęs KGB vyr. leitenantas, dabar Krašto apsaugos vyr. leitenantas, VSAT žvalgybos tarnybos Šiaulių skyriaus specialistas.

19. J. Doniela - buvęs KGB majoras, dabar VSAT žvalgybos tarnybos specialistas.

20. A. Turčinai - buvęs KGB majoras, dabar VSAT žvalgybos tarnybos specialistas.

Visi šie pasienio profesionalai yra baigę KGB karo mokyklas. V. Šidlauskas, V. Beleckas, R. Časas, A. Kuckailis, A. Veizbonas, J. Doniela, net atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, dirbo KGB aparate. Kiti tarnavo SSSR Pasienio kariuomenės politinėse, žvalgybos tarnybose ir kitur. Žinant, kad visos pasienio struktūros buvo pavaldžios KGB, aiškinti ką reiškia šios tarnybos neverta. Žodžiu, nušvitus Nepriklausomybės aušrai, kėgėbistai sulindo į seną veiklą.

Lazdijiečiai iki šiol neužmiršta savo vyrų nuopelnų. Rugsėjo pučo dienomis A. Kuckailis net sušilęs lakstė po miestelį, ieškodamas kandidatų vėl į atkuriamas

sovietinius organus. Niekas nepamiršo ir jo bei tarnybos draugų R. Časo, V. Belecko kojų spyrių, tardymų po trispalvės iškėlimu, uolimo, ieškant iš sovietinės kariuomenės pabėgusių lietuvių. Lazdijiečiai nepamiršta ir savo V. Šidlausko. Tuoj po Rugsėjo pučo Lazdijų pasienio posto buvo išplėstas kėgėbistų kambarelis ir dingo visi dokumentai. Kaip tik tą pačią dieną per sieną norėjo prasmukti "Latvija" autobusukas. Tuo metu poste jau dirbo Lietuvos muitininkai, o pasieniečiai pasirodė vėliau. Muitininkams panorėjus rimčiau pažūrėti kas "Latvijos" viduje, mašina smuko atgal, bet buvo sulaukyta Krašto apsaugos pareigūnų. V. Beleckas sugėbė pabėgti. Pasieniečiams prisistatė ir didžiūdamiesi LGB pažymėjimus ištiesė V. Šidlauskas bei dar vienas rusiškai kalbantis pulkininkas. Tuometiniam VSAT viršininko pavaduotojui Gintarui Danieliui nurodžius, mašina buvo sulaikyta, o keleiviai paleisti. Tačiau prasidėjus kitai pamainai, kai į darbą atėjo Gintaro Danieliaus brolis Saulius Daniellius ir A. Bražinskas, dingo ir "Latvija". O kas gi joje buvo? Gintaras ir Saulius Danielliai iš valstybės sienos apsaugos tarnybos atleisti, o A. Bražinskas liko. Jis dabar Galinių pasienio užkardos viršininkas.

Sugrįžimui senoji gvardija ruošiasi rimtai. Galinių užkarda tapo tinkamiausia pasitarimų ir planų rengimo vieta. Čia nesivarždami galėjo pasakoti ką atleisti, ką paaugštinti ir, žinoma, iki soties geriti.

Kai į Galinius atvyksta V. Šidlauskas, sulekia ne tik dabartiniai Krašto apsaugos uniformas nešiojantys jo ištikimieji parankiniai. Užkardoje tuomet pasirodo ir kiti buvę Lietuvos - Lenkijos sienos kuratoriai. Čia dažnas svečias KGB kapitonas O. Žilinskas ir kitas žymiai aukštesnis KGB pareigūnas, kaip rašoma užkardos svečių knygoje Žalnierius ar Žalnierikas. Prieš pastarąjį lenkdavosi sovietinės užkardos vadas, o dabar pagarbiai kalbasi pats V. Šidlauskas. KGB nemiršta. Kai Lietuvos pasieniečiams, perimant iš Rusijos kariuomenės pasienio užkardas, pareiškė į Galinius užsukęs senas sovietinis

žvalgybininkas pulkininkas Paulienka, Galiniuose netikėtai sutikęs jau lietuviška uniforma persivilkusį A. Kuckailį, viso Lietuvos - Lenkijos pasienio šefas nesivarždamas paklausė: "A što eta sobaka zdes delaet. Ach služis Litve? Dumajete on vam rebata budet služit? Net on nam budet služit. Sobakoj byl sobakoj i ostonetsia. Ja hotj škuru neperemenil" (Red. "O ką tu, šunie, čia veiki. A, tarnauji Lietuvai? Galvojate vaikinai, jis jums tarnaus? Ne, jis mums tarnaus. Šuniu buvo, šuniu ir liks. Aš bent kailio nepakeičiau").

Kad vilkui galima įlisti į ėriuko odą puikiausiai įrodė ir V. Bučys. Sovietiniais laikais dirbdamas Lazdijų pasienio punkto viršininku, šis KGB majoras net nebandė slėpti savo neapykantos Lietuvos nepriklausomybei, naujos valdžios struktūroms. V. Bučiui viršininkaujant, į Lietuvą buvo užvertas kelias pašto ženklams, benziniui. Dabar valandas mėgstantis kalbėti apie sąžinę, moralę dar prieš keletą metų jis elgėsi kiek kitaip. Nepraleidžia Lietuvos pasieniečiai ir muitinė kontrabandą vežančių mašinų - kaip mat išdygsta V. Bučiui atsiūsti automatininkai, ir virtinės mašinų neteisėtai rieda per sieną. Sužinoję, kad V. Bučys ruošiasi įsidarbinti VSAT, pasieniečiai žado neteko. 1992 m. sausio 10 d. Lazdijų užkardos vadas nusiuntė į VSAT raštą su 31 tarnybiniu pranešimu dėl V. Bučio elgesio. Vietoj atsakymo, V. Bučys tampa VSAT Marijampolės rinktinės specialistu praleidimo klausimais. Tų pat metų spalio mėnesį laišką Krašto apsaugos ministrai pasirašo daugiau kaip 100 pasieniečių. Jiems gėda kartu tarnauti su kolaborantu.

Reakcija - V. Bučys paaugštinamas, skiriamas VSAT AKPP skyriaus viršininku. Rašto ministras nematė. Jį mikliai perėmė tuometinis Krašto apsaugos ministerijos imuniteto tarnybos viršininkas (anksčiau VSAT viršininkas) V. Česnulevičius. V. Česnulevičiaus žodžiais "visi, kurie pasirašė po tuo raštu - susitepe, V. Bučys čia niekuo dėtas. Jei ne V. Bučys jūs net nebūtų likę". O V. Česnulevičiui turi iš širdies dėkoti visi 20 aukščiausių vardintų KGB mokyklą išėjusių (mukelta į 7 psl.)

Kazimierui Lozoraičiui, Lietuvos Respublikos ambasadoriui prie Šv. Sosto, Šv. Tėvas Jonas Paulius II suteikė aukštą Vatikano valstybės apdovanojimą - popiežiaus Pijaus IX-ojo ordino Didįjį Kryžių. Ordino insignijos ambasadoriui K. Lozoraičiui buvo įteiktos spalio 21 d. Vatikano Valstybės sekretoriate.

Muz. Stasio Gailevičiaus 90 metų amžiaus sukaktis (gimęs 1904 m. lapkričio 28 d.) buvo paminėta šiek tiek anksčiau su gražiomis išklmėmis rugsėjo 25 d. Anapilio salėje, Mississauga, Ont., Kanadoje.

London, Ont., Kanadoje, Šiluvos Marijos parapija rugsėjo 11 d. atšventė 30 metų veiklos sukaktį. Dalyvavo lietuvių išeivijos vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, ir vietos vyskupas. Minima parapija įsteigta 1964 m. vasario 16 d.

Kanados Lietuvių Bendruomenės XV-osios tarybos trečioji sesija įvyks lapkričio 12 - 13 dienomis Anapilyje, Mississauga, Ont., Kanadoje.

Jonas Čiuberkis, 1962 - 1968 metais buvęs "Dirvos" savaitraščio redaktorius, spalio 20 d. mirė Clevelande, OH.

Solistei Aldonai Stempužienei už vadovavimą lietuviškai radijo valandėlei ir lietuviškos muzikos garsinimą Ohio Lietuvių Gydytojų draugija paskyrė kultūrinę premiją, kuri buvo įteikta spalio 30 d. Clevelando Lietuvių namuose, Ohio Lietuvių Gydytojų metinio suvažiavimo metu.

Lietuvių Fondo pokylio metu spalio 29 d. svečiai galėjo apžiūrėti rinktinę dail. Domšaičio paveikslų parodą Lietuvių Dailės muziejaus galerijoje, Lemont, IL. Visi Domšaičio ir kitų dailininkų paveikslai, priklauso Lietuvių Fondui, yra patalpinti specialiai šiam tikslui pritaikytose patalpose Pasaulio Lietuvių Centre. Paveikslų reikalus tvarko LF meno komisija, kuriai vadovauja dr. Gediminas Balukas.

Stanley Balzekas, prekybininkas, kultūrininkas ir Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus savininkas, spalio 8 d. buvo pagerbtas to muziejaus "Gintaro" salėje jo 70-ies metų amžiaus proga.

Chicagos humoro grupė "Antras kaimas" lapkričio 12 d. atliks programą Clevelande. Vakaronę rengia vietos LB apylinkės valdyba.

Lietuvių Skautų Sąjungos vadovų ir vadovijų suvažiavimas įvyko spalio 22 - 23 dienomis Anapilyje, Ont., Kanadoje. Dalyvavo JAV ir Kanados seserijos ir brolijos tuntu vadovai ir vadovės, vadijų pareigūnai, LSS nariai.

ŠALFASS-gos metinis visuotinis suvažiavimas įvyks lapkričio 12 d., Clevelando, OH, Lietuvių Namuose, 877 East 185th St., Clevelando, OH, 44119. Telef. 216 531 - 2131.

Režisierius Juozas Ivanauskas, atvykęs iš Lietuvos į Chicagą, pradėjo repeticijas "Vaidilutis" teatre, kuriame prieš ketverius metus surežisavo porą veikalų. Šį kartą jis režisuoja trumpus Čechovo kūrinus - "Negerą darbą" ir "Gerą pabaigą". Veikalai bus rodomi publikai per Š. Amerikos lietuvių teatro festivalį, kuris vyks Chicagoje lapkričio 24 - 27 dienomis.

"Margučio" rengiamas koncertas, skirtas 1944 m. lietuvių išeivijos sukaktiui pažymėti, įvyks lapkričio 13 d. Koncerto programą atliks išeivių jaunoji karta. Koncertas vyks Chicagos Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

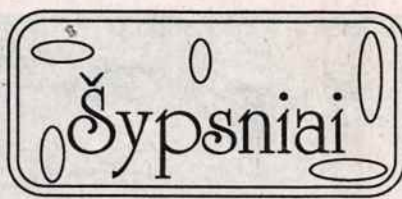

New Yorko tautinių šokių ansamblis "Tryptinis" su vadove Jadvyga Matulaitiene Vilniuje šių metų vasarą, atvykę į Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventę.

NAUJOS KNYGOS

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga - "Tautos sukilimas 1941", pirmoji dalis "Be šūvio". Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį nuo

1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl. Spalvotas viršelis A. Sutkuvienės. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 17 dol. Persiuntimas - 1.50 dol.
"Vidurnakčio sargyboje" II. Autorius Vytautas Vaitiekūnas.

Nubaustoji

Vyras muziejuje, apžiūrėdamas antikinės moters statulą su nulaužtomis abiem rankom, sako savo žmonai:
- Man regis, kad ji, būdama gyva, mėgdavo kraustyti savo vyro kišenes.

Išleido "I Laisvę" Fondas 1994. Tai Vytauto Vaitiekūno raštų antrasis tomas. Redagavo Antanas Sabalis. Suskirstyta į 5 skyrius: Metinės politinės apžvalgos (1974, 1977, 1979, 1981 ir 1982 m.); Krikščioniškoji socialinė etika; Lietuvos praeities vaizdai; Išeivijos rūpesčiai; Netolimos praeities vaizdai. 374 psl. Kaina 10 dol. Persiuntimas 1.50.

Dėdės Samo žemėje. Pažintis su Amerika (JAV). Autorius Vincas Šalčiūnas. Lietuvoje išleista 336 psl. knyga, yra apie 90 nuotraukų. Įdomios medžiagos bei faktų rinkinys apie JAV istoriją, gamtą, ekonomiką, kultūrą ir kt. Knyga skirta Lietuvos žmonėms, bet gali būti naudinga visiems, kurie neturėjo progos Ameriką artimiau pažinti. Kaina 13.50 dol. su persiuntimu.

Visos knygos gaunamos rašant:
Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Baimė
Du leopardai vaikiojosi po mišką ir kažkaip įlindo į bakūžę. Joje ant grindų tįsojo leopardo kailis.
- Ar žinai kas čia! - paklausė vienas leopardas antrąjį.
Tas žvilgtelėjo į kailį, sudrebėjo ir išsigandęs sušnibždėjo:
- Bėkim! Čia mano uošvė.

Viršinių polinkiai
Ministrui gimė sūnui. Jis prašo sekretorės nuvažiuoti į gimdymo namus, pasidomėti, ar sveikas ir į ką jis panašus. Grįžusi sekretorė informuoja:
- Į Jus panašus, ministre, - sako ji. - Plikas, nieko nesupranta ir visą laiką rėkia...

Apie pirštus
Kiek pirštų reikia kai kurių profesijų atstovui?
Policininkui - vieno, kad pakviestų priėti.
Sukčiui - trijų, kad parodytu, jog negražins skolos...
Verslininkui - dviejų, parodyti, kad mokėtų pinigų.
Prokurorui - keturių, kad išpėtų, jog gali pasodinti už groty.
Viršininkui - penkių, kad galėtų pakėlus ranką pasveikinti esantį aukščiau.
Pavaldiniui - dešimties, kad galėtų ploti.

Ištaigų papročiai
Yra ištaigų, kuriose pusė tarnautojų sąžiningai dirba, kita pusė - nieko neveikia. Mūsų ištaigoje - atvirkščiai.

Seni įpročiai
Po 25 mokyklos baigimo metų Jonas atėjo į bendrąsias susitikimą.
- Onute, kuo dirbi?
- Aš - medicinos sesuo.
- O tu, Petrai?
- Aš - vairuotojas.
- O tu, Jonai?
- Aš direktorius!
- Negali būti! Juk mokykloje nieko nežinojai!
- Aš ir dabar nieko nežinau! Tik reikalauju, kad iki rytojaus visas būtų padaryta!

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Del užsakymų skambinti:
Darbininko administracijai
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pavėlavo
Viršininkas pavaldiniui:
- Kodėl jūs vakar neatėjote į darbą?
- Aš atėjau, bet čia jau nieko nebuvo.

Pagarba
- Kas labiausiai gerbia partiją?
- Šachmatininkai.

Po žuvavimo
Po šeštadienio žūklės draugas klausia:
- Kiek ištraukei?
- Et... Kokius tris šimtus gramų ("Kauno karčiosios").
Apie palikuonis
- Tėvas geria. Motina spekuliuoja. Ko galima iš jų sūnaus tikėtis?
- Išgeriančio spekulianto!

SKELBIMŲ TAISYKLĖS DARBININKE
DARBININKAS pasilieka teisę atsakyti spausdinti skelbimus, kurie, mūsų nuomone, netarnauja bendram skaitytojų labui. Taip pat nebus dedami skelbimai, kurie turės arba pornografinį pobūdį, arba tikslą suklaidinti, arba esantys prieš skaitytojų interesus.
Užuojautų ir skelbimų reikalais, norint paskelbti, ar sustabdyti skelbimą, arba norint sužinoti kainas ir kt., prašome skambinti DARBININKO administracijai nuo pirmadienio iki penktadienio tel.: 718 827-1351 nuo 9 val. ryto iki 4.30 v. popiet.

Geriausios kelionės į Pabaltijį LIETUVA '94/'95
Skambinkit mums - suplanuosime Jūsų keliones!
Pigiausios kainos per Finnair ir SAS
Turistinė ir Biznio klasė
- Viešbučiai - Automobilių nuomavimas -
GO BALTIC
Klauskite apie mūsų naujas kainas į Skandinaviją ir kitus Pabaltijo kraštus.
1 - 800 - 451 - 9511
UNIONTOURS
Isteigta 1931
245 Fifth Ave., New York, N.Y. 10016
Tel: 212 - 683 - 9500 Fax: 212 - 683 - 9511
MEMBER
ASTA
American Society of Travel Agents
Integrity in Travel

STATEN ISLAND
tai žalumoje paskendusio sala, tarp Manhattan, Brooklyn ir New Jersey, siūlo Jums miesto gėrybes ir užmiesčio aplinką.
Aš padėsiu surasti Jums namą pagal Jūsų skonį ir Jūsų finansines galimybes.
Kalbu lietuviškai.
Skambinti:
Office (718) 979-3333 - prašyti Liną
Home (718) 987-6407
VITALE SUNSHINE REALTY
1444 Richmond Rd.
Staten Island, NY 10304

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
New York-Vilnius-New York \$550 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$550 r.t.
One way to Vilnius \$430
One way to Kaunas \$430
FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KĖLIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE
Ferrante Travel Center
135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650
(800) 654-2432 (201) 592-8780

PAPIGINTOS KAINOS Į VILNIŲ ŠĮ RUDENĮ ir ŽIEMĄ

	Lapkričio - kovo mėn.
Iš New York, Boston nuo	\$580.00
Philadelphia, Washington	\$660.00
Cleveland, Chicago, Florida	\$700.00
Los Angeles, San Francisco, Seattle	\$800.00

Kainos truputį brangesnės Kalėdų laikotarpyje.
- Mes siūlome keliones laivu ir skrydžius į Karibų salas -

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- Siuntinių Agentūra VILTIS pristato siuntinius žmonėms asmeniškai į namus per vieną mėnesį.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- Rudens sezono persiuntimui taikoma nuolaida - 1 svaro kaina nuo 69 iki 99 centų.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Siuntinius lapkričio mėnesį priimsime šiuose miestuose:

BROCKTON, MA	lapkričio 10 d.	3.30 - 6 val. p.p.
LOWELL, MA	lapkričio 11 d.	11 - 1 val. p.p.
LAWRENCE, MA	lapkričio 11 d.	2 - 4 val. p.p.
NASHUA, NH	lapkričio 11 d.	5 - 6 val. p.p.
WATERBURY, CT	lapkričio 12 d.	9 - 11 val. ryto
HARTFORD, CT	lapkričio 12 d.	1 - 3 val. p.p.
PUTNAM, CT	lapkričio 12 d.	4.30 - 6.30 val. p.p.
BROOKLYN, NY	lapkričio 19 d.	12 - 4 val. p.p.

Siuntinius gruodžio mėnesį priimsime šiuose miestuose:

WORCESTER, MA	gruodžio 3 d.	11 - 3 val. p.p.
CENTERVILLE, MA	gruodžio 7 d.	3 - 4.30 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	gruodžio 7 d.	5.30 - 7.30 val. p.p.
BROCKTON, MA	gruodžio 8 d.	4 - 6 val. p.p.
LOWELL, MA	gruodžio 9 d.	12 - 1 val. p.p.
LAWRENCE, MA	gruodžio 9 d.	2 - 3 val. p.p.
NASHUA, NH	gruodžio 9 d.	4 - 5 val. p.p.
WATERBURY, CT	gruodžio 10 d.	9 - 11 val. ryto
HARTFORD, CT	gruodžio 10 d.	1 - 3 val. p.p.
PUTNAM, CT	gruodžio 10 d.	4 - 6 val. p.p.
BROOKLYN, NY	gruodžio 17 d.	12 - 4 val. p.p.

Smulkesnės informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

Gintaras Karosas ir VILTIES ŠTABAS

IVYKIAI LIETUVOJE ATGAVUS LAISVĘ

(atkelta iš 5 psl.)

Tiek priimant kėgėbistus i darba, tiek suteikiant jiems laipsnius, principingas imuniteto vadovas net nelygėjo. Už tai, kas būdavo, kai reikėdavo patvirtinti pareigose arba suteikti jaunesniojo leitenanto laipsnį savanoriui. Daug kas tokios malonės iš pono V. Česnulevičiaus taip ir nesulaukė. Tikra šventė Galinių užkardoje būna, kai čia pasirodo pats garbingiausias svečias, sunkių pokario kovų už sovietų valdžią dalyvis. Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas V. Petkevičius.

Lietuva buvo stipriausia iš Tarybų respublikų žemės ūkyje ir lengvojoje pramonėje. Turėjo imonių, visokių įrengimų, reikalingų ir nereikalingų. Atgavus nepriklausomybę, viskas liko Lietuvoje. Dauguma imonių įvairių pastatų paruođama labai pigiai, pagal vadinamą "blata". Daugiausiai perka, Lietuvai anksčiau nežinomais vardais pasivadinus mafija, kuri susikūrė, atgavus nepriklausomybę, iš daugumos buvusių KGB agentų. Nupirktų imonių išplėštas metalas, įrengimai ir kita technika išparduodama už gana keliariopai di-

desnę kainą, negu pirktu. O daugumo imonių ar kolchozų pastatai paliekami likimo valiai. Niekam neskauda galvos, kad ten dirbo, ar galėtų dirbti Lietuvos darbininkas. Tik svarbu gauti užsienio valiutos.

Nejaugi dabartinė Lietuvos valdžia nemato, kad imonių, fermų ir stogai nulupti parduoti. Nekalbant apie spalvotą metalą, net nerasi kapuose kryželio iš spalvoto metalo, kuris prastovėjo kelias kartas. Šiandien kalbama, kur viskas dingio. Tūkstančiai tonų metalo ir visokio naudingo turto Lietuvai. Ne kosmosu išskrido. Bet pagal aukščiausiai minėtų pareigūnų pavardes, kurie kontroliuoja Lietuvos sienas.

Prūsiją sunaikino bolševizmas, padedamas fašistų. O kas Lietuvą naikina? Ar nemaža saujelė Lietuvą drasko, lobsta dabartinės valdžios nedraudžiamų asmenų. Lietuvoje tvarką įvesti įmanoma, yra savanorių - šaulių, kurie pasišventę tėvynės pareigą atlikti. Bet deja, dabartinė vyriausybė neleidžia. Kiek žinoma, kad dalis vyriausybės bendradarbiauja su mafija, nesistengdama sudaryti įstatymų, sustabdančių Lietuvos naikinimą.

Šiandien, pasidairius be ružavų akinių, kiekvienam aišku, ką paliko bolševizmas per 50 metų Lietuvoje.

Žinos surinktos iš V. Skuodžio KGB archyvu, Lietuvos pasienio tarnybų ir iš kitų šaltinių.

1994.IX.8

Tautos Fondo tarybos nariai, dalyvavę JAV LB Krašto valdybos suruoštame lietuviškų fondų atstovų susitikime su Atviros Lietuvos Fondo valdybos pirmininku Vytautu Gruodžiu spalio 15 d. Chicagoje. Iš k.: Jonas Vainius, dr. Leonas Kriaučeliūnas, Vytautas Gruodis, Vaiva Vėbraitė-Gust ir Pranas Povilaitis.

Su a.a. Lionginu Drangausku atsisveikinant

Lionginas Drangauskas gimė 1913 m. balandžio 5 d. Lietuvoje. Antrą kartą rusams artėjant, iš Lietuvos išvyko į Šveicariją, o iš ten į Venecuelą. 1975 m. atvyko į New Yorką ir apsigyveno Woodhavene, NY.

L. Drangauskas mokėjo keletą kalbų ir dirbo Manhattane laikraštijoje "Novoje Ruskoje Slovo". Priklausė prie vyrų "Perkūno" choro ir ilgą laiką buvo to choro pirmininkas.

Prieš pusantų metų persikėlė į Matulaičio slaugos namus. Putnam, CT. Iš ten buvo perkeltas į Pine Grove Nursing Home, Pascoag, RI, kur ir mirė spalio 29 d., sulaukęs 81 m. amžiaus.

Buvo pašarvotas Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko lapkričio 1 d. Po gedulingų mišių Apreiškimo parapijos bažnyčioje lapkričio 2 d. palaidotas Cypress Hills kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi velionio geras draugas Augustas Račkauskas. Nuliūdime liko sesuo Lietuvoje ir kiti giminės.

Ona Barauskienė

ALF Lietuvai jau paskyrė \$7 milijonus

Spalio mėn. pirmoje pusėje iš Vilniaus į New Yorką atvyko Atviros Lietuvos Fondo valdybos pirmininkas Vytautas Gruodis su žmona. Teko juos susitikti svečiuose pas Romą Kežį.

Atviros Lietuvos fondas (ALF) įkurtas Vilniuje 1990 m. spalio mėn. Tai vienas iš dvidešimties fondų, kuriuos Rytų ir Vidurio Europos šalyse įkūrė pasaulinio garso JAV finansininkas ir filantropas George Soros. Visus jo įkurtus fondus vienija bendra idėja - dalyvauti, kuriant atvirą pilietinę visuomenę. Žmonės postkomunistiniuose kraštuose yra nutolę nuo demokratijos. Juos reikia supažindinti, išmokyti veikti ir kurti savo krašto kultūrą naujose sąlygose.

Kiekviename krašte tų fondų veiklos formos skiriasi.

Pirmiesiems metams Soros skyrė Lietuvai 300 tūkstančių, 1992-iesiems - vieną milijoną, 1993-iesiems - 1,8 milijono, o 1994-iesiems - 4 milijonus dolerių. Šios lėšos naudojamos įvairiai fondo veiklai plėsti. Sukurtos atskiros programos, kurios savarankiškai veikia, turi savo įstaigas, savo tarnautojus. Fondas finansuoja šių programų veiklą: pilietinės visuomenės, teisės, švietimo, užsienio kalbų, mokslo ir studijų, bibliotekų, kultūros, verslo ir ekonomikos, knygų leidybos ir platinimo, masinės informacijos priemonių, socialinės globos.

Yra įkurtas ir tarptautinis moks-

lo fondas, vykdamas bendras programas su kitais fondais - Belgijos, Danijos, Didžiosios Britanijos, JAV, Vokietijos bei Europos Sąjungos, dar gaunama apie pusę milijono dolerių. Atviros Lietuvos fondas bendradarbiauja su kitomis užsienio organizacijomis bei universitetais. Finansuojamos įvairios stamotės, mokslinės kelionės, skiriamos stipendijos ir studentams.

Lietuvoje šis fondas jau yra išleides eilę knygų, vadovėlių, panaudojant Vakarų Europos kraštų modernius vadovėlius. Vilniuje 42-roje vidurinėje mokykloje yra įkurta kompiuterių klasė su modernia aparatūra. Jos įrengimui Atviros Lietuvos fondas skyrė 30 tūkstančių dol. Į šią klasę ateina mokiniai ir iš kitų mokyklų. Klasėje kompiuterių abėcėlės jau mokėsi 600 moksleivių.

Fondo įkūrėjas George Soros gi-

Pagerbiamas skulptorius Juozas Zikaras

Aldona Zikariene - Mikulskytė, gyvenanti Woodhavene, NY, buvo parašiusi laišką Lietuvos prezidentui dėl skulptoriaus Juozo Zikaro pagerbimo ir įamžinimo 50 metų sukakties proga. J. Zikaras yra dekoravęs lietuvių tautos šventovę - Karo muziejaus sodelį Kaune. Jis sukūrė Lietuvos laisvės statulą, Nežinomo kario kapą, Lietuvos knygnešio skulptūrą, pagrindines Lietuvos kūrėjų statulas - biustus.

Lapkričio 5 d. ji gavo laišką iš Lietuvos prezidento patarėjo prof. Arvydo Matulionio. Laiške jis rašo: "Mano kolega buvo sumanęs informuoti jus kai renginiai jau bus įvykę, apibūdinti juos, kaip jie pavyko. Todėl skubu nors iš dalies šią klaidą atitaisyti. Minėjimai numatomi Kaune ir Panevėžyje. Kaune pagerbimo iškilnėse dalyvaus pats Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas. Penkiasdešimtųjų mirties metinių išvakarėse Kauno miesto vadovai aplankys Juozo Zikaro namelį. Lapkričio 10 d. prezidentas ir Kauno miesto vadovai padės vainiką ant Juozo Zikaro kapo, 12 v. Kauno Iguļos bažnyčioje bus šv. mišios, 14 v. bus atidaryta Juozo Zikaro kūrinių paroda M. K. Čiurlionio galerijos meno muziejuje. Po to visi minėjimo dalyviai nueis prie Laisvės statulos. Lapkričio 10 d. minėjimas vyks ir Panevėžyje. Visa tai bus plačiai nušviesta Lietuvos televizijos, radijo ir spaudos".

Paulius Jurkus

Mielam, jaunam ir tauriam lietuviui

A.† A.

RIMUI IGNAIČIUI

mus taip anksti ir netikėtai amžinai palikus, jo motiną dr. Filomeną, visus gimines ir artimuosius čia ir Lietuvoje užjaučiu ir kartu liūdžiu.

Donatas Ūzas

A.† A.

RIMUI IGNAIČIUI

staiga mirus, jo motinai dr. Filomenai Ignaitienei reiškiau giliausią užuojautą.

Dr. Halina Montvilienė

Kapų tyla, miela kolege Filomena, nusinešė Tavo brangų sūnų

A.† A.

RIMĄ IGNAITĮ,

palikdama bekrasę tuštumą. Tegul šie mūsų nuoširdūs užuojautos žodžiai nors maža dailimi užpildo ją.

New Yorko Lietuvių Gydytojų ir Dantų Gydytojų Draugija

A.† A.

SOFIJAI PURIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos sūnų Algį, jos seserį Valeriją Šileikienę ir kitus artimuosius.

Daytona Beach
Lietuvių Klubu Valdyba

Laiškai redakcijai

LB problemėlės

Skaitant Amerikos lietuvių spaudą, man sukėlė didelį nusistebėjimą kaip nevienodai mūsų korespondentų buvo aprašomas JAV LB tarybos sesijos, įvykusios 1994 m. rugsėjo 17 - 18 dienomis, numatytoje darbotvarkėje 47 punktų svarstymas.

Jautėsi aiški tendencija nutylėti kai kuriuos klausimus ir atsakymus. Bene geriausiai išpildį padarė Kestučio K. Miklo aprašymas "Darbininke" su pavadinimu "LB istorinės dienos Washingtone". Jis skaitytojams smulkiai ir nuodugnai išdėstė visus svarstytus punktus su jų duomenimis, skaičiais, pajamų - išlaidų sumomis ir nuosekliai aprašė suvažiavimo eigą.

Čia verta sustoti prie PLB valdybos ir Lietuvos Istorijos Instituto išleistos "Kovų ir kančių istorijos" knygos klausimo - 45-ojo darbotvarkės punkto. Dėl tos knygos praeityje buvo daug prikalbėta ir prirašyta, gal būtų ir neverta vėl grįžti į praeitį.

Tačiau, jei JAV LB vadovybė tą klausimą įtraukė į savo viešo forumo darbotvarkės svarstytinų punktų sąrašą, todėl ir demokratiškoje formoje yra leistina dėl to pasisakyti.

Nesigilinant į detales, iš Kestučio K. Miklo pasiūlytos rezolucijos paaikškėjo, kad PLB valdybos pirmininko pareiškimas, jog tolimesnis tos knygos platinimas yra sustabdytas - yra netiesa. Šią knygą ir šiandien galima gauti Lietuvos knygynuose. Jų buvo galima įsigyti ir Dainų šventės metu prie įėjimo į Vingio parką tik už tris litus, kai čia Amerikoje buvo lupama 18 dolerių.

Mano klausimas yra - kodėl JAV LB tarybos sesijoje dalyvavęs PLB pirmininkas Bronius Nainys nepaaikškino dalyviams priežastis, dėl kurių ši knyga ir toliau yra platinama Lietuvoje. Jo pareiškimas būtų buvęs labai vietoje, pašalinant lietuvių visuomenės abejones.

Tame pačiame K. Miklo straipsnyje aprašytas PLB valdybos nario Rimo Česonio degtukų mėtymas į JAV LB New Yorko apygardos pirmininką buvo visiškai nekulturnas ir nereikalingas veiksmas. Nejaugi mūsų vadovai viešose forumuose praranda kantrybę ir nori savo veiksmu "atsigrąžinti" nepatinkančiam openentui?

Kad praeityje buvo nesantaika tarp PLB ir JAV LB, tai yra vieša paslaptis. Linkime naujai išrinktai LB Krašto valdybos pirmininkei dr. Reginei Narušienei įnešti harmoniją ir užlyginti "plyšį" tarp šių dviejų valdymo organų.

Vytautas Šeštokas,
Los Angeles, CA

"Darbininko" Administracijai,
Siunčiu geriausių linkėjimų visam "Darbininko" štabui! Laikykites! "Darbininkas" yra puikus savaitraštis - galima juo didžiuotis. Nuoširdžiai,

J. Lapšienė
Dedham, MA

Nuo Redakcijos: "Darbininkas" dėkingas skaitytojams už laiškus.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Skubus ir patikimas siuntinių persiuntimas į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ. Žemos patarnavimų kainos, greitas, paslaugus servisas, garantuotas siuntinių saugumas, labdaros siuntinių persiuntimas.

NAUJOVĖ: CT, NY, NJ valstijose gyvenantiems siūlomas siuntinių paėmimas iš namų!!!

JUMS patogiu laiku, JUMS patogią dieną, į JUMS patogią vietą MŪSŲ atstovas atvyks paimti JŪSŲ siuntinių. 24 valandas per dieną, 7 dienas per savaitę, 365 dienas į metus!

SKAMBINKITE MUMS NEMOKAMU telefonu

1 - 800 - 775 - 7363

arba kreipkitės į MŪSŲ atstovą N.Y. valstijoje tel:

1 - 914 - 258 - 5133

NOVEMBER PICK-UP SCHEDULE

11/10 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
11/12 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
11/15 TUES	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	5-6 PM
11/17 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
	BALTIMORE, MD	4-5 PM
11/18 FRID	KEARNY, NJ	11-1 PM
	PATERSON, NJ	2-3 PM
11/22 TUES	PUTNAM, CT	11-12noon
	NEW BRITAIN, CT	2-3 PM
11/24 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
11/26 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
11/29 TUES	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	5-6 PM

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Viešuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Šį savaitgalį Kultūros Židinyje: sekmadienį, lapkričio 13 d. 2 val. popiet koncertuos Lietuvos Radijo ir Televizijos jaunimo choras.

Prel. Kazimieras Vasiliauskas, Vilniaus arkikatedros klebonas, svečiavosi Apreiškimo parapijos klebonijoje. Lapkričio 6 d. Apreiškimo parapijos bažnyčioje aukojo mišias ir pasakė pamokslą. Tą pačią dieną 2 v. popiet apsilankė Kultūros Židinyje, kur posėdžių menėje buvo rodoma vaizdajuostė apie jo gyvenimą ir tremtį Sibire, kur jis praleido 10 metų. Filmuota Sibire, kur jis dirbo anglių kasykloje. Ten mirė gen. Juodišius, prof. Karsavinas. Rodė, kaip tremtinių kaulai pervežami į Lietuvą, kur buvo perlaidoti. Svečią globojo Gintaras Karosas iš Bostono. Jis atvežė ir A. Grilingos knygą apie svečią "Gyvoji istorija - Monsinjoras". Tuoj po vaizdajuostės demonstravimo abu išvyko į Mahanoy City, PA, kur yra gyvenę ir dirbę svečio prelato tėvai. Iš ten svečias skrenda į Los Angeles, lapkričio 16 d. grįžta į New Yorką ir čia bus tik vieną dieną - lapkričio 17. Iš čia keliauja į Bostoną, kur G. Karosas rengia išleistuves.

Dėkojame

Redakcija lapkr. 3 d. gavo sekanti laiška iš JAV Lietuvių Bendruomenės, Philadelphijos apylinkės: "Baigiant kadenciją, valdyba paskyrė simbolinę auką lietuvių spaudai. Įvertindami "Darbininko" redakcijos dėmesį Philadelphijos veiklai, siunčiame 85 dol. laikraščiu paremti.

Linkime sėkmės dažnai nedėkingame spaudos darbe. Prašome ir toliau garsinti išeivijos lietuvių pastangas visose srityse, o taip pat kuo objektyviau pristatyti Lietuvos skausmingą kelią į demokratinį visapusiškai nepriklausomą gyvenimą. Su gilia pagarba, (pas.) Teresė Gečienė, pirmininkė".

Administracija lapkričio 7 d. gavo sekanti laiška:

"Waterburio Apylinkės Lietuvių Bendruomenės valdyba nutarė skirti Jums šią kuklią 50-ties dol. auką paremti Jūsų leidžiamą "Darbininką".

(pas.) Albertas Melninkas". "Darbininko" Redakcija ir Administracija nuoširdžiai dėkoja Philadelphijos LB apylinkės valdybai ir Waterburio LB apylinkės valdybai už mūsų pastangų įvertinimą ir paramą "Darbininkui".

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą - pristatomi į namus.

Talpintuvai siunčiami kas savaitę.

AIR CARGO skubiems siuntiniams.

ŠVENČIŲ PROGA

PINIGAI pervedami DOLERIAIS papigintomis kainomis. Mažiausia suma - \$50.-

MAISTO SIUNTINIAI: nuo \$29.- iki \$98.-

55 svarai, maisto rinkinys \$98.-

Pageidaujant prisiųsime smulkia informacija.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

K. Židinyje kalbėta Šeimos metų tema

Jungtinių Tautų Organizacija, paskelbusi 1994-sius tarptautiniais šeimos metais, kvietė juos paminėti visose šalyse, savo draugijose ir bendruomenėse, aptarti svarbiausią klausimą, kaip stiprinti šeimas, kad jos neirtų. Į šios temos svarstymą įsijungė ir popiežius Jonas Paulius II, skatindamas šeimas kurti krikščioniškos moralės pagrindais.

Šeimos metus paminėjo ir lietuviškos moterys. Minėjimą spalio 22 d. Kultūros Židinio mažojoje salėje surengė Lietuvių Katalikų Moterų organizaciją Sąjungos valdyba, vadovaujama pirmininkės dr. Aldonos Janacienės. Buvo graži rudens dienos popietė, 3 val., kai ne vieną viliojo išvykos į gamtą. Minėjime dalyvavo apie 60 asmenų. Pradžioje kun. Jonas Pakalniškis sukalbėjo invokacija, kurioje ir buvo išsakyti didieji rūpesčiai, kodėl reikia gelbėti šeimas. Šiuolaikiniame gyvenime, pilname įtampos ir skubėjimo, išgali chaosas, kuris paliečia ir katalikiškas lietuviškas šeimas. Marija yra Šventosios Šeimos globėja. Prašyta jos pagalbos, kaip šeimas išgelbėti nuo žuvimo šiuolaikiniame sumaterialėjusiame pasaulyje.

Dr. Aldona Šlepetytė - Janačienė skaitė paskaitą, kaip Jungtinės Tautos rūpinasi žmonijos šeimomis, kad jos išliktų sveikos, kad augintų geras ateities kartas. Jungtinės Tautos pasiūlė apie 300 temų, kurių svarstymas išskeltų įvairiausias šeimos problemas, jas sprestų ir tuo pačiu prisidėtų prie ateities kartų ugdymo. Šeima yra pirmoji žmonijos bendruomenė ir tegul ji būna tvirta. Šeimoje gimsta žmonijos taika.

Dalia Rastenienė, prieš metus atvykusi į Ameriką, kalbėjo apie šeimas.

"VILTIS", Lietuvos pagalbos siuntinių agentūra, atvyksta į New Yorką lapkričio 19 d., šeštadienį, ir siuntinius priims Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, nuo 12 iki 4 val. popiet. Jokių maitinimų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133. (Žiūr. skelbimą 7 psl., kada siuntiniai bus paimami iš kitų vietovių.)

West Hartford, CT, reikalinga sažininga vyresnio amžiaus moteris prižiūrėti senutę jos namuose. Gyventi šeimoje, atskiras kambarys. Lengvos pareigos. Skambinti po 5 val. vak. (203) 521-5679, prašyti Andrių. (sk.).

Muzikos mylėtojų žiniai

Pranešame, kad šiais metais išleista iš spaudos kompozitoriaus Aleksandro Kačanausko kūrinių du tomai: 1. Solinės Dainos, 2. Chorinės Dainos. 1995 metais išleis dar kiti du tomai: 3. Instrumentaliniai kūriniai ir 4. Giesmės.

Kviečiame muzikos mylėtojus tuos kūrinius įsigyti. Vieno tomo kaina \$10, persiuntimas \$2. Užsakant visą komplektą - 4 tomus, kainuos \$40, įskaitant persiuntimą.

Užsakyti galima pas Gedą Kauną, 718 N. Maria Ave., Redondo Beach, CA 90277, telefonas 310 372-1855, arba pas Danguolę Čekanašienę, 904 State St., Apt. 1F, Lemont, IL, 60439, telefonas 708 243-0156. (sk.).

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

"Šeimos metų" minėjimo rengėjos su svečiais. Iš k. I-oje eilėje: kun. Jonas Pakalniškis, dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė, Eglė Rastenytė, Dalia Rastenienė, kun. Stasys Raila, Pranutė Ažuolienė; II-oje eilėje: Birutė Lukoševičienė, Asta Barkauskienė, Eleonora Tutinienė, Liuda Kulikauskienė, Ona Barauskienė, Henrika Gražiūnienė, Vitalija Šližienė, Vita Simonaitienė, Vida Penikienė.

Liudo Tamošaičio nuotrauka

mos gyvenimą Lietuvoje. Lietuvoje šeima turėjo gyventi dviejuose skirtinguose pasauliuose: visuomenėje, kur buvo auklėjama pagal komunistinę ideologiją, ir šeimoje - namuose, kur buvo prisilaikoma senųjų krikščioniškų principų. Toks dvilypumas jaunąją kartą žalojo. Rastenienės dukrelė čia jau eina į mokyklą, kur rado vieną pasaulį - mokyklos auklėjimas sutampa su šeimos tradicijomis.

Šeimos išeivijoje tema svarstė Birutė Lukoševičienė, čia užaugusi dvi dukras ir sūnų. Čia visi gyvename dviejuose kultūrose. Amerikietiška kultūra labiau traukia ir dominuoja, tačiau dviejuose kultūrose užaugęs vaikas yra pajėgesnis žiniomis, platesnio akiračio. Lietuviškoje mokykloje, organizacijoje ir iš lietuviškų namų aplinkoje vaikas gauna daug lietuviškos dvasios. Čia susiformuoja jo patriotizmas. Svarbu jo lietuvišką nusiteikimą, nors kalbėdamas jis gali daryti klaidų, bet vis tiek jausis lietuviu. Tai tokia yra lietuviškos šeimos problema išeivijoje: (p.j.)

Koncertas Židinyje

Atkviesti didelį ansamblį iš Lietuvos ir suorganizuoti jo gastroles JAV-se - tai sudėtingas darbas, ir todėl toks įvykis retai pasitaiko. Tokia proga kaip tik bus šį sekmadienį, lapkričio 13 d., Kultūros Židinyje, Brooklyne. Pirmą kartą JAV-se pasirodys Lietuvos Radijo ir Televizijos jaunimo choras. Jį sudaro 250 dainininkų. Į JAV atvyksta 45 - vyriausioji grupė. Tai profesionalinis vienetas. Jis per metus įrašo Lietuvos radijui ir televizijai 50 - 60 kūrinių.

Šis choras yra igavęs tarptautinį pripažinimą, laimėjęs eilę premijų. Jo repertuaras platus. Kultūros Židinyje girdėsime dabartinių ir

išauginti jaunąją kartą, kurios atstovai jaustųsi lietuviškai ir tuo pačiu būtų dorais piliečiai šalies, kurioje jie gyvena.

Toliau buvo meninė programa. Eglė Rastenytė skaitė įvairią poeziją, o Asta Barkauskienė skambino kanklėmis ir dainavo. Ji atliko patriotines, ilgesingas liaudies dainas. Lietuvių liaudies dainos, švelnios, rodos, paprastos, bet ir jos turi gilų, savitą grožį.

Baigiant programą, kun. Stasys Raila pakvietė sekmadienį aplankyti Apreiškimo bažnyčią, kur 11 val. bus iškilminga suma, šio minėjimo tąsa. Ir pabaigai, dr. Aldona Janačienė paskaitė maldą kad Aukščiausiasis globotų ir gintų žmonių šeimas.

Rengėjos buvo sunešusios įvairių pyragaičių, išvirusios kavos. Tai visi dar pasmaguriavo prie kavos puoduko. Minėjime dalyvavo ir trys svečiai pranciškonai iš Lietuvos. Tėv. Leonardas Andriekus juos supažindino su lietuviška visuomene, gražiai pabendruojant ir net padainuojant. (p.j.)

klasikų Lietuvos kompozitorių kūrinius. Koncerto repertuaras panašus į šią vasarą buvusią dainų šventės programą.

Kviečiu visus atsilankyti, pasidžiaugti gražiomis mūsų dainomis ir pasigrožėti puikiu Lietuvos jaunimu. Savo atsilankymu paremsite ir "Laisvės Žiburio" programą. Koncertą, kaip visuomet, pradėsime punktučiai 2 val. Prieš programą ir po jos galėsite papietauti ir atsigaivinti apatinėje Kultūros Židinio salėje. Maista ruošia Sunrise Catering.

Iki pasimatymo Židinyje!
Romas Kezys,
"Laisvės Žiburio" vedėjas

Užakant žodynus, pridėti po 1 dol. persiuntimui; užsakant "Moteris su baltu chalatu" - pridėti 2 dol.

Knygos - geriausios dovanos

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Kas norite pagilinti savo virimo žinias, - rasite labai daug populiarių lietuviškų valgių gaminimo receptų. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. Kaina 15 dol. Persiuntimas - 1.50.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knyga redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant persiuntimą.

"Moteris su baltu chalatu". Dr. Konstancija Paprockaitė - Šimaitienė. 494 psl. didelio formato knyga kietais viršeliais. Čia telpa 35 medicinos daktarės pasakojimai apie išgyvenimus, dirbant ligoninėse. Kaina 20 dol.

Visos knygos gaunamos rašant:

Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

"Darbininko" vyr. redaktoriaus kun. dr. Kornelijaus Bučmio, OFM, kunigystės 45 metų sukakties

ŠVENTĖ

įvyks lapkričio 27 d., sekmadienį:

11 val. koncelebruotos mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje, pagrindinis celebrantas ir pamokslininkas - J.E. vysk. Paulius Baltakis, OFM.
1.30 val. popiet akademija Kultūros Židinyje. Pagrindinis kalbėtojas - Juozas Kojėlis iš Los Angeles, CA. Meninę programą atliks pianistas virtuozas William Smiddy ir smuikininkas Julius Vėblaitis.

Pietūs - lietuviškas ir amerikietiškas maistas. Nemokamas baras.

Pavilenės vietos ar stalai (po 8 asmenis) užsakomi pas M. Klivėčienę iki lapkričio 19 d. adresu: 76-13 85th Road, Woodhaven, NY 11421. Telef. 718 296-0406. Čekius (\$25 asmeniui) rašyti "Franciscan Fathers" vardu.

- Visi maloniai kviečiami dalyvauti - Rengimo Komitetas

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Siūlo patikimą agentūrą. Moterys turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Skambinti tel.: (516) 377-1401. (sk.)

Remkime Kultūros Židinių darbovietėse per United Way

United Way of New York raštu pranešė Kultūros Židiniui, kad K. Židinyje yra oficialiai įtrauktas į sąrašą organizacijų, kurioms galima skirti aukas darbovietėse per United Way. Ta pačia proga, atsiuntę ir praėjusiais metais gautas aukas. K. Židinyje yra giliai dėkingas tokiu būdu prisidėjusiems prie K. Židinio išlaikymo. Aukotojų pavardės bus paskelbtos, gavus jų sąrašą. Prašome ir toliau remti Kultūros Židinių darbovietėse, nurodant United Way, kad aukas skiriamas Lithuanian Cultural Center, Inc., 355 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Kultūros Židinio vadovybė